

Biuletyn Prawa Karnego nr 1/13

Biuletyn Prawa Karnego jest opracowywany przez Zespół Prawa Karnego, Wojskowego i Europejskiego Biura Studiów i Analiz Sądu Najwyższego oraz asystentów Izby Karnej i Izby Wojskowej Sądu Najwyższego. Jego celem jest dostarczenie bieżącej informacji z zakresu szeroko rozumianego prawa karnego. Biuletyn dzieli się na następujące działy:

1. Orzecznictwo Izby Karnej i Izby Wojskowej Sądu Najwyższego

W tym dziale prezentowane jest bieżące orzecznictwo obu izb Sądu Najwyższego z okresu bezpośrednio poprzedzającego ukazanie się kolejnego numeru biuletynu. Założeniem tego działu jest omówienie wszystkich orzeczeń w sprawach karnych wydawanych przez Sąd Najwyższy, w których dołączono pisemne uzasadnienie. Dział ten zawiera także informacje o pytaniach prawnych, jakie wpłynęły do Sądu Najwyższego oraz przedstawia omówienie bieżących spraw znajdujących się na wokandzie SN.

2. Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego dotyczące prawa karnego

W dziale tym zamieszone są bieżące informacje o sprawach rozpoznawanych w Trybunale Konstytucyjnym związanych z prawem karnym, jak również o wydanych przez Trybunał Konstytucyjny orzeczeniach.

3. Zmiany w prawie

Dział ten poświęcony jest informacji o uchwalonych i wchodzących w życie aktach normatywnych z zakresu prawa karnego, a także o pracach legislacyjnych rządu i parlamentu.

4. Analizy

W dziale Analiz publikowane są opracowania i analizy z zakresu stosowania prawa karnego przygotowywane przez Biuro Studiów i Analiz Sądu Najwyższego oraz asystentów Izby Karnej i Izby Wojskowej Sądu Najwyższego.

5. Informacja Międzynarodowa

W dziale Informacji Międzynarodowej zamieszczane są aktualne informacje dotyczące działalności legislacyjnej i orzeczniczej organów i trybunałów międzynarodowych, a także informacje o obowiązujących aktach prawa międzynarodowego odnoszących się do prawa karnego. W tej części Biuletynu prezentowane są także bieżące informacje o działaniach podejmowanych w ramach Unii Europejskiej mających związek z prawem karnym.

6. Przegląd książek i czasopism

W dziale tym anonsowane są nowe publikacje z zakresu prawa karnego.

Zarówno bieżący, jak i poprzednie numery Biuletynu, są umieszczone na stronie internetowej Sądu Najwyższego (www.sn.pl).

Ze względów redakcyjnych do cytowanych w Biuletynie orzeczeń wprowadzane są niekiedy dodatkowe zwroty lub zdania. Owe uzupełnienia wpisywane są nie kursywą, lecz zwykłą czcionką i umieszczane w nawiasach.

Zespół przygotowujący Biuletyn będzie wdzięczny za wszelkie uwagi, które pomogą udoskonalić formę przekazywanych informacji.

dr Michał Hudzik
Biuro Studiów i Analiz Sądu Najwyższego;
Izba Karne Sąd Najwyższy
astkmh@sn.pl

Spis treści

1. Orzecznictwo Sądu Najwyższego – Izba Karna i Izba Wojskowa	5
1.1. Uchwały i postanowienia – KZP.....	5
1.1.1. <i>Przepisy, na podstawie których prowadzi się postępowanie sądowe przed sądem okręgowym – sądem pracy i ubezpieczeń społecznych, wszczynane odwołaniem od orzeczenia Krajowego Sądu Dyscyplinarnego dla biegłych rewidentów.....</i>	5
1.1.2. <i>Skutkowy charakter przestępnego nadużycia władzy.....</i>	5
1.1.3. <i>Idealny zbieg czynów zabronionych, o którym mowa w art. 8 § 1 k.k.s. a reguły wyłączenia wielości ocen.....</i>	5
1.1.4. <i>Dopuszczalność odwołania przez oskarżyciela prywatnego złożonego przed rozpoczęciem przewodu sądowego na pierwszej rozprawie głównej oświadczenia o odstąpieniu od oskarżenia.....</i>	6
1.1.6. <i>Zakres ochrony ustanowiony w art. 300 § 2 k.k.</i>	6
1.1.7. <i>Stosowanie art. 254 § 3 k.p.k. do zażaleń wniesionych przez prokuratora.....</i>	7
1.2. Orzeczenia w sprawach kasacyjnych.....	7
1.2.1. <i>Przestępstwo dopuszczenia do ruchu pojazdu w stanie bezpośrednio zagrażającym niebezpieczeństwu</i>	7
1.2.2. <i>Skutki wniesienia środka zaskarżenia na korzyść skazanego w wypadku wydania wyroku w jednym z tzw. trybów konsensualnych.....</i>	11
1.2.3. <i>Stosowanie art. 4 § 1 k.k. w wypadku orzekania kary łącznej w wyroku łącznym.</i>	13
1.2.4. <i>Przeływ informacji w wymiarze sprawiedliwości o zastosowaniu wobec oskarżonego tymczasowego aresztowania.....</i>	16
1.2.5. <i>Pojęcia wartości wprowadzonej do obrotu substancji a wysokości osiągniętej korzyści.</i>	17
1.2.6. <i>Skutek w przestępstwie oszustwa; charakter przestępstwa niezgłoszenia wniosku o upadłość.</i>	20
1.2.7. <i>Prawomocne orzeczenie sądu lub innego uprawnionego organu państwa członkowskiego Unii Europejskiej kończące postępowanie co do tego samego czynu tej samej osoby jako negatywna przesłanka procesowa.</i>	24
1.2.8. <i>Warunki udzielenia zezwolenia na odbycie kary w systemie dozoru elektronicznego w wypadku wydania wyroku łącznego.</i>	28
1.2.9. <i>Popołnienie kolejnego przestępstwa w warunkach czynu ciągłego a recydywa.</i>	29
1.3. Orzecznictwo Izby Wojskowej Sądu Najwyższego	31
1.4. Zagadnienia prawne	31
1.4.1. <i>Zagadnienie prawne przedstawione przez Sąd Okręgowy w Częstochowie, sygn. akt I KZP 25/12</i>	31
1.4.2. <i>Zagadnienie prawne przedstawione przez Sąd Najwyższy, sygn. akt I KZP 26/12.....</i>	31
1.4.3. <i>Zagadnienie prawne przedstawione przez Sąd Okręgowy w Białymstoku, sygn. akt I KZP 27/12.....</i>	31
1.4.4. <i>Zagadnienie prawne przedstawione przez Sąd Okręgowy w Zmościu, sygn. akt I KZP 1/13.....</i>	32
2. Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego dotyczące prawa karnego	32

2.1. Wyroki i postanowienia Trybunału Konstytucyjnego.....	32
2.1.1. <i>Niedopuszczalność przywrócenia terminu do wniesienia subsydiarnego aktu oskarżenia (K 18/10).....</i>	32
2.2. Wokanda Trybunału Konstytucyjnego.....	33
2.2.1. <i>Kara pozbawienia wolności za kwalifikowany typ przestępstwa zniesławienia (K 50/12).....</i>	33
2.2.2. <i>Zaskarżenie orzeczenia w przedmiocie kosztów procesu zasądzonych po raz pierwszy przez sąd odwoławczy (K 34/12).....</i>	33
2.2.3. <i>Prawo przewozowe; penalizacja zachowania podróżnego, który w czasie kontroli biletów nie pozostał w miejscu przeprowadzenia kontroli do czasu przybycia Policji lub innych organów porządkowych (K 16/12).....</i>	34
2.2.4. <i>Kontrola operacyjna (K 15/12 – połączona z K 28/12).....</i>	34
2.2.5. <i>Stosowanie środków przymusu bezpośredniego oraz użycie broni palnej lub psa służbowego przez funkcjonariuszy Służby Więziennej (K 11/12).....</i>	36
2.2.6. <i>Konstytucyjność zwolnienia z wymogu odbycia aplikacji adwokackiej (K 6/12).....</i>	37
2.2.7. <i>Warunki i sposób użycia środków przymusu wobec nieletnich (K 3/12).....</i>	37
2.2.8. <i>Odpowiedzialność karna funkcjonariusza publicznego (P 37/12).....</i>	37
2.2.9. <i>Zarządzenie przez sąd obligatoryjnego wykonania kary warunkowo zawieszanej; przestępstwo popełnione z użyciem przemocy lub groźby bezprawnej wobec osoby najbliższej lub małoletniej (P 34/12).....</i>	37
2.2.10. <i>Brak regulacji trybu składania wniosków o zezwolenie na pociągnięcie do odpowiedzialności sędziów za złożenie niezgodnego z prawdą oświadczenia lustracyjnego; brak ustawowo określonych przesłanek wyrażenia zgody na pociągnięcie do odpowiedzialności (P 31/12).....</i>	38
2.2.11. <i>Obowiązek złożenia oświadczenia lustracyjnego przez osobę, wobec której toczy się wszczęte wcześniej postępowanie lustracyjne (P 30/12).....</i>	38
2.2.12. <i>Wolność słowa; wolność badań naukowych; nieprecyzyjność zwrotów „nawołuje do nienawiści” oraz „inny totalitarny ustrój państwa” (SK 65/12).....</i>	38
2.2.13. <i>Postępowanie karne; pozbawienie strony realnego prawa do obrony i skutecznego środka odwoławczego (SK 54/12).....</i>	38
2.2.14. <i>Karalność bezskutecznego podżegania do pomocnictwa w popełnieniu czynu zabronionego (SK 35/12).....</i>	39
2.2.15. <i>Zaskarżenie postanowienia w sprawie kosztów procesu zasądzonych po raz pierwszy przez sąd odwoławczy (SK 33/12).....</i>	39
2.2.16. <i>Zasady ustanawiania kuratora celem wykonywania praw małoletniego pokrzywdzonego przestępstwem (SK 5/12).....</i>	39
2.2.17. <i>Prawo do obrony; odmowa wyznaczenia obrońcy z urzędu; brak możliwości bezpośredniego zaskarżenia zarządzenia prezesa sądu (art. 81 § 1, art. 78 § 2 k.p.k.) (K 30/11).....</i>	39
2.2.18. <i>Określenie katalogu zbieranych danych o jednostce za pomocą środków technicznych w działaniach operacyjnych; zasady niszczenia pozyskanych danych (K 23/11 – połączona z K 34/11 i K 21/12).....</i>	40
2.2.19. <i>Prawo do korzystania z pomocy obrońcy na etapie czynności wyjaśniających; postępowanie w sprawach o wykroczenia (art. 4 k.p.s.w.) (K 19/11 – połączona z P 22/11).....</i>	41
2.2.20. <i>Dopuszczalność prowadzenia postępowania o przestępstwo wypełniające także znamiona wykroczenia, po tym, gdy postępowanie o wykroczenie zostało prawomocnie zakończone (P 25/11; połączona z P 34/11).....</i>	41
2.2.21. <i>Odpowiedzialność karna i wykroczeniowa za ten sam czyn (art. 10 § 1 k.w.) (P 23/11).....</i>	41
2.2.22. <i>Obrót instrumentami finansowymi (P 11/11).....</i>	41

2.2.23.	<i>Obowiązek oskarżonego poddania się badaniom; zastosowanie środków przymusu, asysta przy badaniu (U 2/11)</i>	41
2.2.24.	<i>Działanie na szkodę spółki, nullum crimen sine lege, nulla poena sine lege (art. 585 § 1 k.s.h.) (SK 19/11)</i>	42
2.2.25.	<i>Zasady udzielania świadczeń zdrowotnych skazanym odbywającym karę pozbawienia wolności (K 22/10)</i>	42
2.2.26.	<i>Wykroczenia; zasady zmiany grzywny na pracę społecznie użyteczną (art. 25 § 1 i 2 k.w.) (P 16/10)</i>	42
2.2.27.	<i>Brak możliwości wniesienia zażalenia na postanowienie sądu apelacyjnego oddalające wnioski o wznowienie postępowania (art. 547 § 1 k.p.k.) (SK 23/10)</i>	42
3.	Zmiany w prawie	43
5.	Informacja międzynarodowa	45
5.1.	Rada Europy.....	45
5.1.1.	Orzecnictwo Europejskiego Trybunału Praw Człowieka	45
6.	Przegląd książek i czasopism	46
6.1.	Przegląd książek	46
6.2.	Przegląd czasopism	46

1. Orzecznictwo Sądu Najwyższego – Izba Karna i Izba Wojskowa

1.1. Uchwały i postanowienia – KZP

1.1.1. Przepisy, na podstawie których prowadzi się postępowanie sądowe przed sądem okręgowym – sądem pracy i ubezpieczeń społecznych, wszczynane odwołaniem od orzeczenia Krajowego Sądu Dyscyplinarnego dla biegłych rewidentów.

przepisy: art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 7 maja 2009 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym (Dz. U. nr 77, poz. 649 ze zm.)

hasła: Postępowanie dyscyplinarne

Uchwała składu siedmiu sędziów z 24 stycznia 2013 r., I KZP 18/12

Teza:

Do postępowania sądowego, wszczynanego przez wniesienie do sądu okręgowego – sądu pracy i ubezpieczeń społecznych odwołania od orzeczenia Krajowego Sądu Dyscyplinarnego na podstawie art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 7 maja 2009 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym (Dz.U. Nr 77, poz. 649 ze zm.), stosuje się przepisy ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego (Dz.U. Nr 89, poz. 555 ze zm.).

1.1.2. Skutkowy charakter przestępnego nadużycia władzy.

przepisy: art. 231 § 1 k.k.

hasła: Przestępstwa pko działalności instytucji państwowych i samorządu terytorialnego – nadużycie uprawnień przez funkcjonariusza publicznego

Uchwała składu siedmiu sędziów z 24 stycznia 2013 r., I KZP 24/12

Teza:

Występek określony w art. 231 § 1 k.k. należy do kategorii przestępstw z konkretnego narażenia na niebezpieczeństwo, a więc materialnych, znamienych skutkiem, którym jest wystąpienie niebezpieczeństwa powstania szkody w interesie publicznym lub prywatnym.

1.1.3. Idealny zbieg czynów zabronionych, o którym mowa w art. 8 § 1 k.k.s. a reguły wyłączania wielości ocen

przepisy: art. 8 § 1 k.k.s.

hasła: Zbieg przepisów ustawy; Zbieg przestępstw

Uchwała składu siedmiu sędziów z 24 stycznia 2013 r., I KZP 10/19

Teza:

Reguły wyłączenia wielości ocen mają zastosowanie jedynie w wypadku zbiegu przepisów ustawy, natomiast nie stosuje się ich w razie idealnego zbiegu czynów zabronionych, o którym mowa w art. 8 § 1 k.k.s.

┘ ┘ ┘ ┘ ┘ ┘ ┘ ┘ ┘ ┘ ┘ ┘ ┘ ┘ ┘

1.1.4. Dopuszczalność odwołania przez oskarżyciela prywatnego złożonego przed rozpoczęciem przewodu sądowego na pierwszej rozprawie głównej oświadczenia o odstąpieniu od oskarżenia

przepisy: art. 496 § 1 i 2 k.k.

hasła: Oskarżyciel prywatnym; Umorzenie postępowania

Uchwała z 24 stycznia 2013 r., I KZP 20/12

Teza:

Oskarżyciel prywatny może odwołać złożone przed rozpoczęciem przewodu sądowego na pierwszej rozprawie głównej oświadczenie o odstąpieniu od oskarżenia – do chwili wydania przez sąd postanowienia o umorzeniu postępowania.

┘ ┘ ┘ ┘ ┘ ┘ ┘ ┘ ┘ ┘ ┘ ┘ ┘ ┘ ┘

1.1.5. Idealny zbieg czynów zabronionych, o którym mowa w art. 8 § 1 k.k.s. a reguły wyłączenia wielości ocen

przepisy: art. 8 § 1 k.k.s.

hasła: Zbieg przepisów ustawy; Zbieg przestępstw

Postanowienie z 24 stycznia 2013 r., I KZP 21/12

Teza:

W przypadku stosowania konstrukcji tzw. idealnego zbiegu czynów zabronionych, o którym mowa w art. 8 § 1 k.k.s., reguły wyłączenia wielości ocen mogą służyć do redukcji kwalifikacji prawnej w ramach normatywnej analizy przeprowadzonej odrębnie dla poszczególnych deliktów (skarbowego i powszechnego) objętych tym zbiegiem, natomiast nie mają już zastosowania do obu kwalifikacji prawnych jako całości. Inaczej rzecz ujmując: reguły wyłączenia wielości ocen mają zastosowanie jedynie w wypadku zbiegu przepisów ustawy, natomiast nie stosuje się ich w razie idealnego zbiegu czynów zabronionych, o którym mowa w art. 8 § 1 k.k.s. Powyższe w konsekwencji oznacza, że wykluczone jest, aby przepis Kodeksu karnego skarbowego mógł wyprzeć na zasadzie specjalności lub konsumpcji przepis Kodeksu karnego albo odwrotnie.

┘ ┘ ┘ ┘ ┘ ┘ ┘ ┘ ┘ ┘ ┘ ┘ ┘ ┘ ┘

1.1.6. Zakres ochrony ustanowiony w art. 300 § 2 k.k.

przepisy: art. 300 § 2 k.k.

hasła: Przestępstwa pko obrotowi gospodarczemu – przestępstwa na szkodę wierzycieli

Postanowienie z 24 stycznia 2013 r., I KZP 22/12

Teza:

Przepis art. 300 § 2 k.k. udziela ochrony również wierzycelnościom nie związanym z obrotem gospodarczym, w tym wynikającym z zobowiązań podatkowych.

1.1.7. Stosowanie art. 254 § 3 k.p.k. do zażaleń wniesionych przez prokuratora.

przepisy: art. 254 § 3 k.p.k.

hasła: Środki zapobiegawcze – tymczasowe aresztowanie; Zażalenie - ogólnie

Postanowienie z 24stycznia 2013 r., I KZP 23/12

Teza:

Norma zawarta w art. 254 § 3 k.p.k. odnosi się do postępowania odwoławczego inicjowanego zażaleniami stron złożonymi na wszelkie postanowienia sądu, podejmowane w trybie art. 254 § 1 k.p.k., a więc także i zażaleniem prokuratora na postanowienie sądu o uwzględnieniu wniosku oskarżonego (czy jego obrońcy) i uchyleniu tymczasowego aresztowania.

1.2. Orzeczenia w sprawach kasacyjnych

1.2.1 Przepiępstwo dopuszczenia do ruchu pojazdu w stanie bezpośrednio zagrażającemu niebezpieczeństwu

przepisy: 179 k.k.

hasła: Przepiępstwa pko bezpieczeñstwu w komunikacji - inne

Wyrok z dnia 15 listopada 2012 r., II KK 6/12

Teza:

- 1. Dla realizacji znamion przestępstwa z art. 179 k.k. konieczne jest ustalenie, że określony pojazd, dopuszczony do ruchu, znajduje się w stanie bezpośrednio zagrażającym bezpieczeñstwu w ruchu pojazdów. Wymaga to wskazania na konkretne cechy pojazdu, który w przypadku wzięcia udziału w ruchu z wysokim prawdopodobieñstwem („bezpośrednio”) doprowadzi do uszczerbku w dobrach prawnych uczestników ruchu. Oczywiście fakt wystąpienia takiego zdarzenia z udziałem pojazdu, który wcześniej został dopuszczony do ruchu, może stanowić istotny dowód, że taka cecha obiektywnie występowała w momencie dopuszczenia tego pojazdu do ruchu.**
- 2. Świadomość możliwości realizacji znamion typu czynu zabronionego jest też przeżyciem intelektualnym charakteryzującym tzw. świadomą nieumyślność (art. 9 § 2 k.k.). Użytego przez ustawodawcę w art. 9 § 1 in fine k.k. znamienia „godzi się”, które ma stanowić kryterium odróżniające zamiar ewentualny od świadomej nieumyślności, nie można więc utożsamiać z samą świadomością jakiegokolwiek możliwości realizacji znamion typu czynu zabronionego. Znamię to wyraża dodatkową kwalifikację strony podmiotowej, z uwagi na którą można zachowanie sprawcy potraktować jako zachowanie umyślne.**

Z uzasadnienia:

„Część zarzutów podniesionych w kasacji ma oczywiście bezzasadny charakter. W szczególności, kwestionowanie znaczenia dowodowego zeznań świadków Jarosława W.

oraz Jacka S. dla ustalenia stanu przyczepy w chwili przeprowadzenia przez skazanego badań technicznych w istocie sprowadza się do podważania ustalonego przez Sąd pierwszej instancji i zaakceptowanego przez Sąd odwoławczy stanu faktycznego. Autor kasacji pomija wszakże, że zeznania świadków nie były jedynym dowodem przeprowadzonym przez sąd, który w głównej mierze stan przyczepy ustalił w oparciu o opinie biegłych. W tym kontekście zeznania świadków J.W. oraz J.S. mają raczej charakter uzupełniający dla ustalenia rzeczywistego stanu przyczepy. Służą natomiast Sądowi odwoławczemu, jako argument uzasadniający twierdzenie, że zły stan przyczepy był oczywisty, bez potrzeby przeprowadzania szczegółowych badań i możliwy do ustalenia nawet dla nieprofesjonalisty. Sam zresztą Autor kasacji wskazuje na te okoliczności na str. 7 uzasadnienia kasacji.

Autor kasacji zarzuca nadto, że w myśl obowiązujących w tym zakresie regulacji prawnych, diagnosta nie ma obowiązku ani możliwości prawnych lub faktycznych określania ewentualnych zmian konstrukcyjnych, ani też oceny za pomocą specjalistycznego oprzyrządowania, czy materiał, z którego został wykonany pojazd lub jego część uległ „zmęczeniu materiałowemu” i jest narażony na pęknięcie. Przepisy te nie nakładają także na diagnostę obowiązku ustalania „czy konstrukcja przyczepy lub pojazdu jest oryginalna”. Autor kasacji podkreślił ponadto, że diagnozy nie posiadają wzorów konstrukcyjnych przyczep, do których podczas ewentualnego badania mogłoby odnosić się celem porównania badanej przyczepy ze wzorcem”, zaś w sposób organoleptyczny nie jest w stanie stwierdzić, że doszło do mikropęknięć świadczących o zmęczeniu materiału.

Należy podkreślić, że analiza obowiązujących w tym zakresie regulacji prawnych prowadzi do jednoznacznego wniosku, że w przypadku stwierdzenia przez diagnostę, że z uwagi na określone cechy pojazdu, może on stwarzać zagrożenie dla bezpieczeństwa ruchu, zobowiązany jest on do zatrzymania prawa jazdy, co równoznaczne jest z niedopuszczeniem takiego pojazdu do ruchu, ewentualnie powinien zlecić dodatkowe badania. Kwestia ta była przedmiotem szczegółowych rozważań Sądu odwoławczego oraz sądu pierwszej instancji, które Sąd Najwyższy podziela.

Uzasadniając zarzut naruszenia art. 179 k.k., Autor kasacji stwierdza, że Sąd Odwoławczy nie wypełnił wytycznych Sądu Najwyższego w zakresie uzasadnienia przyjętej kwalifikacji czynu. W szczególności, Autor kasacji zarzucił, że ani Sąd pierwszej instancji ani Sąd drugiej instancji nie uzasadnił tego, że w ocenianym stanie faktycznym dopuszczona do ruchu przyczepa znajdowała się w stanie „bezpośrednio zagrażającym bezpieczeństwu w ruchu drogowym”, czego wymaga treść art. 179 k.k. Ta cecha dopuszczzonego do ruchu pojazdu powinna być także objęta świadomością sprawcy. Tak sformułowany zarzut w istocie sprowadza się do zarzutu naruszenia prawa procesowego, w szczególności zaś niedochowania standardów określających sposób uzasadnienia wyroku i w tym sensie tożsamy jest z zarzutem określonym w pkt 3 petitum kasacji. Autor kasacji nie wskazuje natomiast, na czym miałyby polegać błędna interpretacja art. 179 przyjęta przez Sąd odwoławczy czy też błędne zastosowanie tego przepisu do ustalonego stanu faktycznego. Można jedynie domyślać się, że zdaniem Autora kasacji, nie jest wystarczające dla przyjęcia realizacji znamion przestępstwa z art. 179 k.k. ustalenie, że sprawca miał świadomość takiego stanu pojazdu, „który może doprowadzić do zagrożenia bezpieczeństwa w ruchu pojazdów”.

Dla realizacji znamion przestępstwa z art. 179 k.k. konieczne jest ustalenie, że określony pojazd dopuszczony do ruchu, znajduje się w stanie bezpośrednio zagrażającym bezpieczeństwu w ruchu pojazdów. Wymaga to wskazania na konkretne cechy pojazdu, który w przypadku wzięcia udziału w ruchu z wysokim prawdopodobieństwem („bezpośrednio”) doprowadzi do uszczerbku w dobrach prawnych uczestników ruchu. Oczywiście fakt wystąpienia takiego zdarzenia z udziałem pojazdu, który wcześniej został dopuszczony do ruchu, może stanowić istotny dowód, że taka cecha obiektywnie występowała w momen-

cie dopuszczenia tego pojazdu do ruchu. Sąd nie jest wszakże zwolniony z obowiązku przeprowadzenia odpowiednich wnioskowań w tym zakresie, bowiem nie w każdym przypadku wada pojazdu, która w efekcie doprowadziła do wypadku komunikacyjnego, miała w chwili przeprowadzania czynności związanych z decyzją o dopuszczeniu do ruchu, taki charakter, że już wówczas można było przyjąć wysoki stopień prawdopodobieństwa zaistnienia takiego wypadku

Nie ulega wątpliwości, że w sprawie będącej przedmiotem rozpoznania wady takiej nie stanowił sam brak tabliczki znamionowej, korozja nadwozia czy też niedostatki estetyczne przyczepy. W istocie ową wadę stanowiła konstrukcja dyszla przyczepy, którą w opinii biegłych określono jako niespełniającą wszelkich prawideł sztuki konstrukcyjnej, w szczególności zaś sposób łączenia belek oraz ich różna średnica. Ze stwierdzenia zawartego w opinii biegłych, że konstrukcja ta „urągała wszelkim zasadom” można wnioskować, że wada ta przesądzała o bezpośrednim zagrożeniu dla bezpieczeństwa ruchu pojazdów w przypadku użytkowania przyczepy. Owe zasady konstrukcyjne mają przede wszystkim na celu zagwarantowanie stabilności połączenia przyczepy z pojazdem, co ma z kolei decydujące znaczenie dla bezpieczeństwa przemieszczania się pojazdu ciągnącego taką przyczepę, także w odniesieniu do innych uczestników ruchu.

Można więc przyjąć, że biegli zakwalifikowali dokonane zmiany konstrukcyjne jako stan, w którym zachodziło wysokie prawdopodobieństwo, że dojdzie do pęknięcia dyszla w czasie ruchu pojazdu ciągnącego przyczepę, co z uwagi na jej gabaryty stanowi poważne zagrożenie dla bezpieczeństwa innych uczestników ruchu.

Zupełnie inną kwestią jest uzasadnienie twierdzenia, że doszło także do realizacji znamion strony podmiotowej przestępstwa z art. 179 k.k. Orzekające w sprawie sądy przyjęły, że sprawca działał z zamiarem ewentualnym, godząc się na dopuszczenie pojazdu (przyczepy) w stanie bezpośrednio zagrażającym bezpieczeństwu w ruchu.

Zgodnie z art. 9 § 1 *in fine* k.k., umyślność w postaci zamiaru wynikowego (ewentualnego) zachodzi wówczas, gdy sprawca, co prawda nie chce popełnienia czynu zabronionego, ale „przewidując możliwość jego popełnienia na to się godzi”. Ustawa nie precyzuje bliżej, na czym miałyby polegać owo „godzenie się”. Zwrot ten wymaga więc interpretacji, zarówno w kontekście ustawowego opisu zamiaru bezpośredniego, jak też nieumyślności. Bez wskazania sposobu rozumienia tego zwrotu przez sąd stosujący art. 9 § 1 *in fine* k.k., przyjęcie zamiaru wynikowego grozi arbitralnością i nie poddaje się kontroli odwoławczej.

Należy mieć na uwadze, że świadomość możliwości realizacji znamion typu czynu zabronionego jest też przeżyciem intelektualnym charakteryzującym tzw. świadomą nieumyślność (art. 9 § 2 k.k.). Użytego przez ustawodawcę w art. 9 § 1 *in fine* k.k. znamienia „godzi się”, które ma stanowić kryterium odróżniające zamiar ewentualny od świadomej nieumyślności, nie można więc utożsamiać z samą świadomością jakiegokolwiek możliwości realizacji znamion typu czynu zabronionego. Znamię to wyraża dodatkową kwalifikację strony podmiotowej, z uwagi na którą zachowanie sprawcy potraktować jako zachowanie umyślne. Ustawodawca wprost charakteru tej kwalifikacji nie określa, tym niemniej zarówno w doktrynie prawa karnego, jak i orzecznictwie sądowym sformułowano szereg, niekiedy rozbieżnych, kryteriów rozumienia znamienia „godzi się”, przesądzających o przyjęciu lub odrzuceniu zamiaru ewentualnego. Sąd zobowiązany jest do wskazania, które ze sposobów rozumienia art. 9 § 1 *in fine* k.k. uznaje za słuszne oraz uzasadnienia swojego poglądu. Do tego obliguje go wymóg uzasadnienia przyjętej kwalifikacji prawnej, którego zarówno w orzeczeniu Sądu pierwszej instancji, jak też drugiej instancji zabrakło. Tymczasem spełnienie tego wymogu jest szczególnie istotne wówczas, gdy określony przepis jest przedmiotem odmiennych interpretacji, które przy zastosowaniu do konkretnego stanu faktycznego mogą także prowadzić do odmiennych ocen

co do realizacji znamion przedmiotowych lub podmiotowych określonego czynu zabronionego. Uzasadnienie kwalifikacji prawnej nie może sprowadzać się wyłącznie do wskazania typu czynu zabronionego, ale powinno zawierać wyjaśnienie sposobu interpretacji poszczególnych znamion zawartych w tym typie, zwłaszcza zaś tych, które budzą wątpliwości wykładnicze. Nie chodzi przy tym o arbitralny wybór jednej z możliwych wykładni danego przepisu prezentowanych w doktrynie lub orzecznictwie, ale przedstawienie argumentów przemawiających, zdaniem dokonującego wykładni sądu, za takim a nie innym wyborem. Jeżeli takiego uzasadnienia nie można przedstawić albo równie uzasadnione są różne sposoby wykładni, stanowi to sygnał, że dany przepis może naruszać konstytucyjne zasady gwarancyjne właściwe dla prawa karnego, w tym, w szczególności, zasadę dostatecznej ustawowej określoności (art. 42 ust. 1 Konstytucji RP), co z kolei uzasadniałoby przekazanie do Trybunału Konstytucyjnego pytania prawnego o zbadanie konstytucyjności takiego przepisu.

Przedstawienie uzasadnienia przyjętej przez sąd kwalifikacji prawnej, co obejmuje uzasadnienie przeprowadzonej wykładni określonych znamion typu czynu zabronionego, pozwala dopiero skontrolować, czy dokonana przez ten sąd wykładnia jest prawidłowa i nie stanowi naruszenia prawa materialnego. Z drugiej strony pozwala także na ustalenie prawidłowości dokonanej przez sąd subsumcji i ostatecznej oceny prawnej ustalonego stanu faktycznego.

Analizując uzasadnienie wyroku Sądu odwoławczego, można dojść do wniosku, że wniosek o „godzeniu się” skazanego na dopuszczenie do ruchu przyczepy w stanie bezpośrednio zarażającym ruchowi pojazdów sąd wyprowadzał z faktu, że zły stan przyczepy był widoczny „na pierwszy rzut oka”, „gołym okiem”, musiał więc być też znanym skazanemu jako profesjonalnemu diagnoście. Problem polega na tym, że świadomość „złego stanu przyczepy” nie oznacza jeszcze automatycznie świadomości „bezpośredniego zagrożenia dla ruchu”, a nawet jeżeli świadomość takiego bezpośredniego zagrożenia skazany posiadał, to z wyroku Sądu Okręgowego nie wynika wprost, czy chodzi o świadomość jakiegokolwiek możliwości takiego stanu czy też świadomość wysokiego prawdopodobieństwa, że przyczepa w takim stanie się znajduje. Sąd natomiast stwierdza, że zły stan przyczepy widoczny był gołym okiem, a spawy na dyszlu i zmiany konstrukcyjne „winny skutkować odmową dopuszczenia do ruchu przedmiotowej przyczepy lub co najmniej zleceniem dodatkowej ekspertyzy”. Tak określając informacje, jakie powinny dotrzeć do sprawcy, Sąd odwoławczy jednocześnie przyznaje, że nie musiała to być świadomość wysokiego prawdopodobieństwa, że przyczepa jest w stanie bezpośredniego zagrożenia dla bezpieczeństwa, wówczas bowiem nie zachodzi podstawa do kierowania pojazdu do dalszych badań, ale należy zatrzymać dowód rejestracyjny (por. § 6 ust. 3 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 16 grudnia 2003 r. w sprawie zakresu i sposobu przeprowadzania badań technicznych pojazdów oraz wzoru dokumentów stosowanych przy tych badaniach (Dz.U. z 2003 r., Nr 227, poz. 2250). Skoro zaś zdaniem sądu, „widoczne na pierwszy rzut oka zmiany konstrukcyjne” miały taki charakter, że uzasadniały skierowanie przyczepy na dodatkowe badania, w takim razie sąd zakłada, że stan bezpośredniego zagrożenia nie był oczywisty, a jedynie prawdopodobny.

Koresponduje to z ustaleniami dokonanyymi przez ten Sąd w warstwie realizacji znamion przedmiotowych, czyli obiektywnego występowania stanu bezpośredniego niebezpieczeństwa. Odnosząc się do wydanych w sprawie opinii biegłych, Sąd odwoławczy stwierdza, że stan przyczepy, ustalony na podstawie opinii biegłych, „powinien skutkować zleceniem przez diagnostę co najmniej dodatkowej ekspertyzy”. Twierdzenie to również zakłada, że oceniając dyszel przyczepy w sposób organoleptyczny, a więc taki, który jest charakterystyczny dla badań przeprowadzanych przez diagnostę, można było mieć wątpliwości, co wadliwości konstrukcyjnej owego dyszla i znaczenia owych wad konstrukcyjnych dla bezpieczeństwa samej przyczepy. Tylko bowiem w takim wypadku

uzasadniona byłaby teza o zleceniu dodatkowej ekspertyzy. Gdyby bowiem kwestia „bezpośredniości zagrożenia”, wynikająca z naruszenia zasad konstrukcji dyszla była oczywista, brak byłoby uzasadnienia dla przeprowadzania takich badań, bowiem, jak już wcześniej wskazano, diagnosta w takim wypadku zatrzymuje dowód rejestracyjny i nie dopuszcza pojazdu do ruchu. Skoro jednak sam Sąd odwoławczy sugeruje, że na podstawie informacji o przyczepie „ocenianych gołym okiem” uzasadnione powinno być zlecenie co najmniej dodatkowej ekspertyzy, to tym samym dopuszcza także możliwość, że stan bezpośredniego zagrożenia dla bezpieczeństwa ruchu nie był oczywistym wnioskiem wynikającym z badań organoleptycznych, ergo widoczne wady przyczepy uzasadniały świadomość jedynie możliwości stanu bezpośredniego zagrożenia dla ruchu.

Charakterystyczne jest także, że Sąd odwoławczy nie odniósł się do uznanych za w pełni wiarygodne zeznań kierowcy (P.W.) prowadzącego feralnego dnia pojazd z przyczepą. Gdyby faktycznie oczywistym było, że zamocowanie przyczepy stwarza bezpośrednie zagrożenie dla ruchu, trudno wytłumaczyć powód, dla którego kierowca ten zdecydował się mimo wszystko wykorzystać przyczepę do transportu. Kierowca ten, osobiście zapinając przyczepę do samochodu ciężarowego i „sprawdzając ogólny stan pojazdów nie zauważył niczego niepokojącego”(s. 5 uzasadnienia wyroku Sądu pierwszej instancji). Sąd odwoławczy nie odniósł się do tych ustaleń, które pozostają w sprzeczności z twierdzeniem, że wada konstrukcyjna dyszla przyczepy była rażąco wadliwa na pierwszy rzut oka. Kierowca nie mógł także w ocenie bezpieczeństwa przyczepy bazować na decyzji skazanego o dopuszczeniu jej do ruchu, skoro - jak przyjmuje to Sąd pierwszej instancji – nie sprawdzał, czy pojazd ma aktualne badania techniczne, nie wiedział więc, że badania takie odbyły się kilka tygodni wcześniej.”

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

1.2.2. Skutki wniesienia środka zaskarżenia na korzyść skazanego w wypadku wydania wyroku w jednym z tzw. trybów konsensualnych.

przepisy: art. 387 k.p.k., art. 434 k.p.k.

hasła: Dobrowolne poddanie się odpowiedzialności, Zakaz *reformationis in peius*

Wyrok z dnia 15 stycznia 2013 r., II KK 6/13

Teza:

W wypadku wniesienia kasacji na korzyść skazanego działa zakaz reformationis in peius, który w razie uchylecia wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania uniemożliwia pogorszenie sytuacji prawnej skazanego. Oznacza to, że wniosek o skazanie w trybie konsensualnym nie może zostać zmodyfikowany w ponownym postępowaniu w sposób mniej korzystny dla oskarżonego w stosunku do poprzedniego, wadliwego wniosku, nawet gdyby wyraził on na to zgodę.

Z uzasadnienia:

„Wyrokiem Sądu Rejonowego w W. z dnia 20 kwietnia 2006 r., sygn. (...), oskarżony Norbert P. uznany został za winnego popełnienia przestępstwa z art. 291 § 1 k.k. i za to na podstawie tego przepisu w związku z art. 58 § 3 k.k. i art. 34 § 1 k.k. w zw. z art. 35 § 1 k.k. wymierzono mu karę 10 miesięcy ograniczenia wolności polegającej na wykonywaniu nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 20 godzin miesięcznie, a na podstawie art. 33 § 2 k.k. orzeczono karę grzywny w wysokości 30 stawek dziennych określając wysokość jednej stawki na 10 zł.

Wyrok ten uprawomocnił się w pierwszej instancji.

Od tego wyroku kasację na korzyść skazanego wniósł Prokurator Generalny zaskarżając wyrok w całości i zarzucił rażące i mające istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenie przepisów prawa procesowego, a mianowicie art. 387 § 2 i 3 k.p.k., polegające na uwzględnieniu przez sąd wadliwego wniosku oskarżonego o wydanie wyroku skazującego bez przeprowadzenia postępowania dowodowego, w następstwie czego doszło do rażącego naruszenia przepisu prawa materialnego – art. 33 § 2 k.k., poprzez wymierzenie Norbertowi P., na podstawie tego przepisu, kary grzywny obok kary zasadniczej ograniczenia wolności, podczas gdy przepis ten dopuszcza możliwość wymierzenia grzywny kumulatywnej tylko obok kary zasadniczej pozbawienia wolności. W konkluzji skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w W. do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jest zasadna co do postawionego w niej zarzutu. Rzeczywiście Sąd pierwszej instancji rażąco naruszył art. 387 § 2 i 3 k.p.k. uwzględniając wniosek oskarżonego o dobrowolne poddanie się karze w postaci wymierzenia kary ograniczenia wolności i grzywny, co doprowadziło do wydaniu wyroku z rażącą obrazą art. 33 § 2 k.k. Przepis ten przewiduje bowiem wymierzenie grzywny tylko obok kary pozbawienia wolności, a nie kumulatywnie z karą ograniczenia wolności. Wskazane uchybienia miały istotny wpływ na treść wyroku, albowiem wobec oskarżonego orzeczono grzywnę, pomimo braku podstawy prawnej. Zarzut kasacji jest więc oczywiście zasadny.

Natomiast rozważania wymaga wskazany w kasacji zakres zaskarżenia – w całości i wnioski o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania. Zdaniem skarżącego w postępowaniu kasacyjnym konieczne jest uchylenie całości wyroku wydanego w trybie konsensualnym, gdyż sanowanie uchybienia wymaga – jak w tym przypadku – modyfikacji wniosku o skazanie bez przeprowadzenia rozprawy lub dobrowolnego poddania się karze. Skarżący formułując taki wniosek powołał się na pogląd wyrażony przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 6 czerwca 2012 r., III KK 407/11 (nie publ.). Zauważyć jednak trzeba, że przywołany pogląd Sąd Najwyższy wypowiedział w sprawie, w której Prokurator Generalny wniósł kasację na niekorzyść skazanego w części dotyczącej orzeczenia o środku karnym. Dlatego też Sąd Najwyższy rozważał dwa zagadnienia. Pierwsze, czy w trybie konsensualnym dopuszczalne jest zaskarżenie wyroku w części. Drugie, czy dopuszczalne jest w tym zakresie uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania celem sanowania stwierdzonego uchybienia. Stanowisko Sądu Najwyższego, na które powołuje się skarżący, należy więc odnieść do realiów konkretnej sprawy. Nie zawsze bowiem konieczne będzie uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania w celu zmodyfikowania wniosku złożonego w trybie konsensualnym, aby sanować stwierdzone uchybienie. W wypadku wniesienia kasacji na korzyść skazanego działa zakaz reformationis in peius, który w razie uchylenia wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania uniemożliwia pogorszenie sytuacji prawnej skazanego. Oznacza to, że wniosek o skazanie w trybie konsensualnym nie może zostać zmodyfikowany w ponownym postępowaniu w sposób mniej korzystny dla oskarżonego w stosunku do poprzedniego, wadliwego wniosku, nawet gdyby wyraził on na to zgodę. Dlatego też zaskarżenie kasacją wyroku wydanego w trybie konsensualnym na korzyść skazanego może w realiach konkretnej sprawy uzasadniać sanowanie stwierdzonego uchybienia w postępowaniu kasacyjnym. Taka sytuacja ma właśnie miejsce w rozpoznawanej sprawie. W wypadku bowiem uwzględnienia wniosku prokuratora o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, w tym postępowaniu modyfikacja wniosku oskarżonego o dobrowolne poddanie się karze mogłaby nastąpić tylko na jego korzyść przez wyeliminowanie żądania orzeczenia obok kary ograniczenia wolności także grzywny. Skoro więc sanowanie stwierdzonego uchybienia

w postaci wydania wyroku z obrazą art. 33 § 2 k.k. polegać ma na ponownym orzeczeniu kary ograniczenia wolności, ale bez grzywny, to także w postępowaniu kasacyjnym może zapaść orzeczenie usuwające z obrotu prawnego wadliwe rozstrzygnięcie.

Dlatego też Sąd Najwyższy uchylił zaskarżony wyrok w części dotyczącej orzeczenia o grzywnie, zaś wydatkami postępowania kasacyjnego obciążył Skarb Państwa (art. 638 k.p.k.).”

」 』 』 』 』 』 』 』 』 』 』 』 』 』 』 』

1.2.3. Stosowanie art. 4 § 1 k.k. w wypadku orzekania kary łącznej w wyroku łącznym.

przepisy: art. 4 § 1 k.k.

hasła: Kara łączna; Wyrok łączny

Wyrok z dnia 17 stycznia 2013 r., II KK 84/12

Teza:

1. **Z uwagi na to, że kara łączna jest instytucją prawa karnego materialnego, to orzekanie takiej kary także i w wyroku łącznym powinno następować z uwzględnieniem reguł określonych w art. 4 § 1 k.k.**
2. **Stosując w prawidłowy sposób art. 4 § 1 k.k. w postępowaniu o wydanie wyroku łącznego, sąd winien rozważyć „względność” ustaw przy porównaniu stanu normatywnego z daty orzekania w przedmiocie wydania wyroku łącznego oraz stanu normatywnego z czasu popełnienia każdego z przestępstw wchodzących w skład zbiegu.**

Z uzasadnienia:

„Po wyjaśnieniu wątpliwości, co do rzeczywistej treści zarzutu sformułowanego w kasacji, przejść należy do argumentacji wykazującej, że zarzut ten jest zasadny. W pełni należy podzielić pogląd zaprezentowany w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 12 kwietnia 2011 r., V KK 74/11, OSNKW 2011, z. 6, poz. 54 (wypracowany także w orzecznictwie sądów powszechnych – zob. np. wyrok SA w Białymstoku z dnia 18 stycznia 2011 r., II AKa 254/10, OSAB 2011, z. 1, poz. 51), że możliwość wymierzenia kary łącznej w wyroku łącznym na podstawie art. 89 § 1a k.k., zgodnie z art. 4 § 1 k.k., dotyczy skazań za zbiegające się przestępstwa na kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem ich wykonania (oraz przy zastosowaniu rozumowania a maiore ad minus skazań za zbiegające się przestępstwa na kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem ich wykonania oraz kary pozbawienia wolności o tzw. bezwzględnym charakterze), które to przestępstwa popełnione zostały po dniu 7 czerwca 2010 r. Przypomnieć wypada, że przed tą nowelizacją art. 89 § 1 k.k. stanowił podstawę do orzekania kary łącznej w wyroku łącznym w razie skazania za zbiegające się przestępstwa na kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem i bez warunkowego zawieszenia ich wykonania, ale jedynie przez orzeczenie kary łącznej z warunkowym zawieszeniem jej wykonania (por. wspomnianą wyżej uchwałę SN z dnia 27 marca 2001 r., I KZP 2/01). Jeśli sąd orzekający w przedmiocie wyroku łącznego stwierdzał, że nie zachodzą przesłanki określone w art. 69 k.k. pozwalające na warunkowe zawieszenie wykonania kary łącznej utworzonej z kary warunkowo zawieszonych oraz kary tzw. bezwzględnej, powinien był odstąpić od wymierzenia kary łącznej w wyroku łącznym, pomimo tego, że przestępstwa, za które kary te zostały orzeczone, pozostawały w zbiegu realnym o konfiguracji czasowej odpowiadającej warunkom określonym w art. 85 k.k. Jak to wywiedziono na gruncie starego stanu prawnego, łączenie kar w wyroku łącznym nie mogło prowadzić do skutków mniej ko-

rzystnych dla skazanego niż te, które wynikałyby z wykonania kar jednostkowych. Tak więc stan prawny obowiązujący przed wejściem w życie ustawy z dnia 5 listopada 2009 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny, ustawy – Kodeks postępowania karnego, ustawy – Kodeks karny wykonawczy, ustawy – Kodeks karny skarbowy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 206, poz. 1589) był w rozważanym tu aspekcie zdecydowanie bardziej korzystny od wprowadzonych w życie z dniem 8 czerwca 2010 r. nowych reguł łączenia kar pozbawienia wolności w wyroku łącznym. Ustawa obowiązująca poprzednio była zatem „względniejsza” dla sprawcy (w rozumieniu art. 4 § 1 k.k.) od ustawy nowej. Przed sformułowaniem ostatecznych wniosków należy jeszcze udzielić odpowiedzi na dwa pytania. Po pierwsze, dlaczego w analizowanym tu układzie procesowym zastosowanie powinna znajdować właśnie reguła określona w art. 4 § 1 k.k. Po drugie, stan prawny obowiązujący w jakich datach powinien być porównywany przy analizie, która z ustaw jest „względniejsza dla sprawcy”. Pierwsze z powyższych pytań jest o tyle nie pozbawione racji, że instytucja wyroku łącznego jest unormowana w Kodeksie postępowania karnego, a co do zasady zmianami przepisów o charakterze procesowym rządzi całkowicie odmienna reguła intertemporalna, sprowadzana do paremii, iż nowy stan prawny „chwyta w locie” wszystkie sprawy nie zakończone przed wejściem nowelizacji w życie. Należy jednak z całą stanowczością podkreślić, że aczkolwiek w aktualnym stanie prawnym art. 89 § 1 i § 1a k.k. odnosi się do instytucji wyroku łącznego, a więc instytucji procesowej, niemniej jednak nie ulega wątpliwości, że normy znajdujące się w tych przepisach mają przede wszystkim charakter materialnoprawny. Instytucja wyroku łącznego służy realizacji norm prawa karnego materialnego, regulujących kwestie związane z orzekaniem kary łącznej, w sytuacji kiedy sprawca jest skazany różnymi wyrokami jednostkowymi. Celem takiego wyroku jest więc stosowanie regulacji dotyczących kary łącznej nie tylko do sprawców sądzonych w jednym postępowaniu, ale także do sprawców, którzy zostali skazani w różnych postępowaniach za przestępstwa pozostające w realnym zbiegu. W konsekwencji, przypomnieć należy pogląd wielokrotnie eksponowany w orzecznictwie i w piśmiennictwie, że sytuacja prawna sprawcy sądanego za wiele czynów w jednym postępowaniu nie powinna różnić się od sytuacji sprawcy, wobec którego prowadzono wiele postępowań. Skoro zaś kara łączna jest instytucją prawa karnego materialnego, to orzekanie takiej kary także i w wyroku łącznym powinno następować z uwzględnieniem reguł określonych w art. 4 § 1 k.k. Drugie z zarysowanych wyżej zagadnień sprowadzić można do pytania, jakie momenty czasowe, możliwe do ustalenia w postępowaniu w przedmiocie wyroku łącznego, powinny być uwzględnione w rozważaniach prowadzonych w kontekście art. 4 § 1 k.k. O ile oczywiste jest, że jednym z nich jest moment orzekania w przedmiocie wydania wyroku łącznego (czy to z urzędu, czy też w związku ze złożonym wnioskiem), o tyle drugi z momentów, w którym może obowiązywać inna ustawa, istotna z punktu widzenia stosowania reguł intertemporalnych, nie rysuje się równie jednoznacznie. Teoretycznie porównanie stanu prawnego mogłoby dotyczyć: momentu popełnienia przestępstw, momentu złożenia przez skazanego wniosku o wydanie wyroku łącznego, wreszcie momentu, stanowiącego czasową cezurę realnego zbiegu przestępstw (za ten ostatni należałoby przyjąć datę wydania pierwszego wyroku, choćby nieprawomocnego, przed którym skazany dopuścił się przestępstw pozostających w realnym zbiegu). W pierwszej kolejności odrzucić należy opcję nawiązującą do momentu złożenia wniosku o wydanie wyroku łącznego. Ten moment nie może być uznany za ważący w aspekcie badania względności ustaw w zakresie istotnym dla kary łącznej już choćby z tej tylko przyczyny, że nie stanowiłby on żadnego wyznacznika w pewnej puli spraw. W postępowaniu o wydanie wyroku łącznego nie obowiązuje przecież zasada skargowości i może się ono toczyć bądź to na wniosek skazanego lub prokuratora bądź z urzędu (art. 570 k.p.k.) i to nawet przy sprzeciwie skazanego (argument ten wskazał wcześniej Sąd Apelacyjny w Białymstoku w powołanym wyżej wyroku z dnia 18 stycznia 2011 r., II AKa 254/10). Przeciwno założeniu, iż datą istotną z punktu widzenia badania względności ustaw jest

1.2.4. Przepływ informacji w wymiarze sprawiedliwości o zastosowaniu wobec oskarżonego tymczasowego aresztowania.

przepisy: art. 75 k.p.k., art. 377 § 3

hasła: Środki zapobiegawcze – tymczasowe aresztowanie

Wyrok z dnia 21 listopada 2012 r., III KK 30/12

Teza:

Zadaniem państwa jest stworzenie takiego systemu przepływu informacji, aby sąd prowadzący postępowanie był powiadamiany o tymczasowym aresztowaniu oskarżonego w innej sprawie lub wykonywaniu wobec niego kary pozbawienia wolności. Fakt, że system taki nie funkcjonuje w sposób bezbłędny, nawet w obrębie jednego sądu, nie może powodować dla skazanego niekorzystnych z jego punktu widzenia skutków procesowych

Z uzasadnienia:

Kasacja obrońcy skazanego okazała się w części zasadna. Za zasadny bowiem uznać należy pierwszy i trzeci zarzut kasacji. Na wstępie zauważyć należy, że w rozpoznawanej przez sąd odwoławczy apelacji obrońcy Franciszka R. jako pierwszy sformułowany został zarzut obrazy art. 377 § 3 k.p.k. w zw. z art. 390 § 1 k.p.k. w zw. z art. 6 k.p.k. poprzez uniemożliwienie oskarżonemu prawa do obrony, polegającego na prowadzeniu postępowania bez jego udziału, podczas gdy oskarżony odbywał karę pozbawienia wolności w Areszcie Śledczym w W. W uzasadnieniu apelacji opisane zostały niesporne w istocie fakty związane z osadzeniem Franciszka F. w Areszcie Śledczym w toku postępowania, które toczyło się przed sądem pierwszej instancji. Sąd odwoławczy skwitował zarzut i wywody apelacji obrońcy stwierdzeniem, z którego wynika, że nie dopatrywał się podniesionych w omawianym zarzucie apelacji uchybień procesowych (s. 6 uzasadnienia). Uzasadnienie wyroku Sądu Okręgowego w G. nie zawiera jakiegokolwiek argumentacji prowadzącej do powyższego wniosku. W tym stanie rzeczy doszło do naruszenia wymogów określonych w art. 457 § 3 k.p.k. i powstania wątpliwości, czy sąd odwoławczy wypełnił obowiązki wynikające z art. 433 § 2 k.p.k.

(...)

Skupiając się bowiem na istocie zarzutu apelacji obrońcy oraz dotyczącego tej samej materii zarzutu kasacji stwierdzić trzeba, że Franciszek R. w okresie od 22 października 2010 r. do 15 marca 2011 r. odbywał karę pozbawienia wolności w Areszcie Śledczym w W. W tym czasie przed Sądem Rejonowym w G toczyło się przeciwko postępowanie niemu zakończone zaskarżonym kasacją wyrokiem. O terminie rozprawy w dniu 27 października 2010 r. oskarżony był wprawdzie powiadomiony i osobiście odebrał przesyłkę, w której termin ten został wskazany (k. 536 akt). Zawiadomienia o kolejnych terminach rozpraw w dniach 1 grudnia 2010 r. i 19 stycznia 2011 r. wysyłane były na adres domowy oskarżonego i odbierane przez jego żonę (k. 550 i 560 akt). Na rozprawie w dniu 19 stycznia 2010 r. sąd postanowił odroczyć wydanie wyroku do dnia 26 stycznia 2011 r. O terminie tym nie powiadomiono oskarżonego.

Z treści art. 75 § 1 k.p.k. wynika wprawdzie obowiązek zawiadamiania przez oskarżonego organu prowadzącego postępowanie o każdej zmianie miejsca zamieszkania lub pobytu trwającego dłużej niż 7 dni, ale obowiązek ten dotyczy jedynie oskarżonych pozostających na wolności, co wprost wynika z treści przepisu. Nie można zatem na jego podstawie przyjąć, że Franciszek R. był zobowiązany zawiadomić sąd, że przebywa w Areszcie Śledczym.

Mogło być przy tym dla niego oczywiste, że Sąd Rejonowy w G. wiedział o tym, że odbywa on karę w innej sprawie, tym bardziej, że kara ta orzeczona została i wprowadzona

mułowania. Wartość wprowadzonej do obrotu korzyści jest niezbędnym elementem opisu czynu przypisanego skazanemu i stanowi pewną kategorię obiektywną, trafnie ustalaną w oparciu o kryterium wartości rynkowej tejże substancji, tj. takiej, która przyjmowana jest powszechnie, a przynajmniej dla pewnego szerszego zbioru typowych sytuacji obrotu. Z kolei korzyść uzyskana z przestępstwa stanowi wartość zrelatywizowaną do konkretnego przypadku – skoro ustawa mówi o korzyści „osiągniętej”, to wyraźnie odrywa to od wartości rynkowej opisanej wyżej, a odnosi to do realnie, w konkretnej sprawie uzyskanej korzyści.

Z uzasadnienia:

„Zacząć należy od spostrzeżenia, że zarzuty kasacji sformułowane są w sposób wadliwy. Zarzut naruszenia prawa materialnego może być bowiem sensownie podniesiony jedynie wtedy, gdy skarżący nie kwestionuje dokonanych w sprawie ustaleń faktycznych. W razie podniesienia w kasacji zarówno zarzutu naruszenia prawa procesowego, prowadzącego do dokonania wadliwych ustaleń faktycznych, jak i zarzutu naruszenia prawa materialnego, zarzuty te należy traktować jako subsydiarne, tj. drugi z zarzutów może być rozpoznawany dopiero po ustaleniu bezzasadności pierwszego z nich (zob. wyrok SN z 19 grudnia 1996 r., V KKN 116/96; T. Grzegorzczak, Środki zaskarżenia w orzecznictwie Sądu Najwyższego w sprawach karnych w latach 1929- 2000, Prok. i Pr. 2000, nr 10, s. 46).

W niniejszej sprawie bezzasadny okazał się pierwszy z zarzutów kasacji, tj. dotyczący błędnego ustalenia wartości wprowadzonej do obrotu substancji psychotropowej. Bez wątpienia sąd odwoławczy trafnie zaaprobował stanowisko Sądu pierwszej instancji co do sposobu ustalenia tej wartości, polegającego na pomnożeniu ilości porcji wprowadzonej do obrotu substancji przez czarnorynkową wartość jednej porcji. Substancje te, jako niedopuszczone do legalnego obrotu, nie mają oficjalnej ceny rynkowej, co jednak nie oznacza, że nie można ustalić ich ceny na rynku nielegalnym. Trafnie przyjęły sądy obu instancji, że przez wartość czarnorynkową jednej porcji substancji psychotropowej rozumieć należy cenę, za jaką można nielegalnie zakupić jedną taką porcję. Nie sposób też kwestionować trafności dokonanych w niniejszej sprawie ustaleń faktycznych co do wysokości czarnorynkowej ceny jednej porcji wprowadzonej do obrotu substancji – ustalenia te poczyniono o wiarygodne wyjaśnienia oskarżonych, z poszanowaniem zasady *in dubio pro reo* i swobodnej oceny dowodów.

Powyższe nie oznacza, iż w ocenie Sadu Najwyższego, rozpoznające sprawę sądy nie dopuściły się nieprawidłowości w sferze ustalania faktów. Rzecz bowiem polega jednak nie na tym – jak wywodzi autor kasacji – iż dokonano błędnie ustalenia wartości środków psychotropowych wprowadzonych do obrotu przez oskarżonego, lecz na tym, że w ogóle zaniechano ustalenia rozmiarów korzyści majątkowej, jaką oskarżony z tego procederu osiągnął.

Na tym właśnie tle, kluczowa dla podjętego w niniejszej sprawie przez Sąd Najwyższy rozstrzygnięcia, była zasadność drugiego z zawartych w kasacji zarzutów, tj. rażącego naruszenia prawa materialnego, a mianowicie art. 45 § 1 k.k. Jakkolwiek zarzut został w kasacji nie do końca trafnie uzasadniony, to Sąd Najwyższy nie ma wątpliwości, że doszło w sprawie do błędnej interpretacji i zastosowania art. 45 § 1 k.k., w zakresie orzeczenia przepadku korzyści majątkowej uzyskanej z przestępstwa przez skazanego Konrada K. (a także innych skazanych, o czym niżej).

Podstawowy, popełniony przez sądy obu instancji, błąd polegał na utożsamieniu wysokości osiągniętej z przestępstwa korzyści majątkowej z wartością wprowadzonej do obrotu substancji psychotropowej. Sąd I instancji przyjął, a sąd odwoławczy takie zapatrywanie podzielił, że wartość wprowadzonej do obrotu substancji stanowi *eo ipso* wysokość uzyskanej z tego korzyści majątkowej. W ocenie Sądu Najwyższego wartości tych nie można w sposób bezrefleksyjny utożsamiać, bowiem ustawodawca wyraźnie odróżnia

dwa konfrontowane tu pojęcia – wartości wprowadzonej substancji i wysokość osiągniętej korzyści. Wartość wprowadzonej do obrotu korzyści jest niezbędnym elementem opisu czynu przypisanego skazanemu i stanowi pewną kategorię obiektywną, trafnie ustaloną w oparciu o kryterium wartości rynkowej tejże substancji, tj. takiej, która przyjmowana jest powszechnie, a przynajmniej dla pewnego szerszego zbioru typowych sytuacji obrotu. Z kolei korzyść uzyskana z przestępstwa stanowi wartość zrelatywizowaną do konkretnego przypadku – skoro ustawa mówi o korzyści „osiągniętej”, to wyraźnie odrywa to od wartości rynkowej opisanej wyżej, a odnosi to do realnie, w konkretnej sprawie uzyskanej korzyści. W okolicznościach niniejszej sprawy oznacza to, że wysokość korzyści uzyskanej z przestępstwa (a więc i podlegającej przepadkowi) należało ustalić nie według ceny rynkowej, ale wg cen, po których skazani wprowadzali do obrotu substancje psychotropową.

Podkreślić należy, że tak przedstawione wyżej zapatrywanie Sąd Najwyższego nie podważa poglądu wyrażonego w postanowieniu SN z 26 sierpnia 2010 r., I KZP 12/10, OSNKW 2011, z. 1 poz. 4, że w skład korzyści majątkowej w rozumieniu art. 45 § 1 k.k., podlegającej przepadkowi, wchodzi również wszelkie wydatki poczynione przez sprawcę na uzyskanie przedmiotu pochodzącego z przestępstwa. Przeciwnie, w uzasadnieniu powołanego postanowienia znaleźć można stwierdzenie, że „owa (określona w art. 45 § 1 k.k.) korzyść to **przychód sprawcy**. Jeżeli zatem wytwórca narkotyków sprzeda je zanim zostaną u niego zatrzymane, to nie będzie wątpliwości, że **należy orzec przepadek uzyskanej ceny**, bez pomniejszania jej o wydatki, chociażby legalnego pochodzenia, na wyprodukowanie narkotyków. W konsekwencji wobec każdego kolejnego nabywcy (uczestnika obrotu), który zbył narkotyki, orzeczony zostanie przepadek korzyści majątkowej w postaci **osiągniętej przez niego ceny** (wraz z "marżą"), czyli bez odliczania kosztów poniesionych na ich nabycie.” Jak widać, choć w cytowanym postanowieniu Sąd Najwyższy zajmował się zgoła odmiennym aspektem rozumienia korzyści, to przyjęta koncepcja rozumienia wysokości korzyści uzyskanej z wprowadzenia do obrotu substancji psychotropowych była zbieżna z wyrażoną w niniejszej sprawie.

Błędne utożsamienie przez Sąd pierwszej instancji pojęcia wartości wprowadzonej do obrotu substancji i wysokości osiągniętej korzyści daje o sobie znać także, jeśli chodzi o poczynione w niniejszej sprawie ustalenia faktyczne. Jak wynika z uzasadnienia wyroku Sądu pierwszej instancji, sąd ten poprzestał jedynie na ustaleniu ceny rynkowej jednej porcji wprowadzanej do obrotu substancji (w oparciu o którą ustalił wartość wprowadzonej do obrotu substancji), zaniechał zaś w ogóle ustaleń dotyczących cen, po których substancja wprowadzana była do obrotu, a zatem tych cen, które pozwoliłyby na poprawne ustalenie wysokości osiągniętej przez skazanych korzyści. Zaskakuje to tym bardziej, że zgromadzony materiał dowodowy zawiera wskazówki w tym zakresie, zawarte w wyjaśnieniach oskarżonych. W uzasadnieniu wyroku Sądu pierwszej instancji (s. 14-15) sąd poprzestaje na omówieniu tych informacji, nie decydując się jednak na poczynienie na ich podstawie ustaleń faktycznych.

W tym stanie rzeczy stwierdzić należy, że Sąd pierwszej instancji orzekł (a sąd odwoławczy to orzeczenie zaaprobował) wobec skazanych przepadek osiągniętej korzyści majątkowej, mimo że w ogóle nie ustalił wysokości tej korzyści, błędnie natomiast uznał, że wysokość osiągniętej korzyści można utożsamić z wartością wprowadzonej do obrotu substancji. W ocenie Sądu Najwyższego stanowi to rażące naruszenie prawa materialnego, tj. art. 45 § 1 k.k., poprzez jego błędną wykładnię, co miało istotny wpływ na treść zaskarżonego rozstrzygnięcia (...).

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

1.2.6. Skutek w przestępstwie oszustwa; charakter przestępstwa niezgłoszenia wniosku o upadłość.

przepisy: art. 286 k.k., art. 586 k.s.h.

hasła: Przeszpstwa pko mieniu - oszustwo; Pozakodeksowe przepisy karne

Postanowienie z dnia 8 stycznia 2013 r., III KK 117/12

Teza:

- 1. Ustawowe znamię, stanowiące skutek przestępstwa oszustwa, określonego w art. 286 § 1 k.k., wypełnione zostaje wtedy, gdy sprawca, działając w sposób opisany w tym przepisie doprowadza inną osobę do rozporządzenia mieniem, które jest niekorzystne z punktu widzenia interesów tej osoby lub innej osoby pokrzywdzonej. Powstanie szkody w mieniu nie jest jednak warunkiem koniecznym do przyjęcia, że doszło do niekorzystnego rozporządzenia mieniem.**
- 2. Ratio legis przepisu art. 586 k.s.h. wyraża się w tym, że jest on instrumentem mającym na celu zagwarantowanie wypełniania przez zobowiązane podmioty realizacji obowiązków określonych w Prawie upadłościowym, których podstawowym celem jest zabezpieczenie interesów podmiotów trzecich związanych na różne sposoby ze spółką handlową, której sytuacja gospodarcza grozi niewywiązaniem się ze wszystkich ciążących na niej zobowiązań.**
- 3. Zdarność do popełnienia przestępstwa określonego w art. 586 k.s.h., wynikająca z pełnienia funkcji członka zarządu, trwa przez cały okres pełnienia przez daną osobę tej funkcji. Sposób określenia znamienia czynnościowego analizowanego przestępstwa jednoznacznie wskazuje, że przepis art. 586 k.s.h. statuuje tzw. właściwe przestępstwo z zaniechania.**
- 4. Ani szkoda, jako skutek zachowania sprawcy, ani też realne i konkretne niebezpieczeństwo powstania takiej szkody, jako konsekwencji zachowania sprawcy, nie zostały wymienione jako znamiona przestępstwa z art. 586 k.s.h.**
- 5. Powstanie sytuacji, w której dłużnik zaprzestał wykonywania swoich wymagalnych zobowiązań, rodzi obowiązek zgłoszenia w sądzie wniosku o ogłoszenie upadłości, nawet jeśli nie znajduje się on w sytuacji, w której jego majątek nie wystarcza na zaspokojenie długów.**
- 6. Przeszpstwo określone w art. 586 k.s.h. kryminalizuje każdy przypadek niezłżenia w określonym przez przepisy prawa terminie wniosku o upadłość. Oznacza to, że znamiona strony przedmiotowej analizowanego typu czynu zabronionego wypełnione zostają zarówno wówczas, gdy mimo wystąpienia obiektywnych przesłanek do złożenia wniosku o upadłość, zobowiązane osoby w ogóle nie dopełnią tego obowiązku, jak i wówczas, gdy obowiązek ten zostanie zrealizowany po upływie dwutygodniowego terminu określonego w przepisach prawa.**
- 7. Przeszpstwo z art. 586 k.s.h. jest przestępstwem trwałym. Czas popełnienia tego przestępstwa rozpoczyna się pierwszego dnia po upływie dwutygodniowego terminu od powstania warunków uzasadniających, według przepisów, upadłość spółki, a kończy z chwilą złożenia przez zobowiązanego wniosku o ogłoszenie upadłości spółki, ustania warunków uzasadniających upadłość spółki, bądź utraty przez sprawcę statusu osoby zobowiązanej do zgłoszenia takiego wniosku.**

Z uzasadnienia:

„Przechodząc do zarzutów zaprezentowanych w kasacjach, a eksponujących rażąco naruszenie przepisów prawa materialnego, mające mieć istotny wpływ na treść wyroku sądu ad quem, zaznaczyć należy, że niejednokrotnie były te zarzuty ściśle powiązane z równoległe przyjętym zarzutem błędu w ustaleniach faktycznych, co jednoznacznie wynika z treści części motywacyjnej skarg obrońców. Ugruntowany jest pogląd, że obraza prawa materialnego zachodzi wtedy, gdy prawo to zostało wadliwie zinterpretowane przez sąd, bądź nieprawidłowo zastosował organ procesowy przepisy tego prawa – pomimo, że w układzie okoliczności sprawy nie było to dopuszczalne, albo wówczas, gdy sąd nie zastosował obligatoryjnego przepisu prawa materialnego. Podniesienie zarzutu obrazy prawa materialnego jest wtedy tylko uprawnione, gdy nie kwestionuje się treści samych ustaleń faktycznych poczynionych przez sąd, albo – kwestionując je – zajmuje skarżący stanowisko, że nawet w stosunku do faktów, które sąd ustalił, prawo materialne zastosowano wadliwie.

Odnosnie przypisanych skazanym przestępstw zakwalifikowanych z art. 586 k.s.h., art. 77 ust. 1 ustawy o rachunkowości oraz przepisów Kodeksu karnego przedstawiona przez obrońców krytyka nie jest trafna.

W zakresie postaci zamiaru przypisanych skazanym występów umyślnych, wartości przyjętych wyłudzeń, czy istnienia i wielkości wkładów własnych spółki „R.”, kasacje pozornie wskazują na rażąco naruszenie prawa przez Sąd Okręgowy, gdy zawarte w nich argumenty w rzeczywistości skierowane są przeciwko poczynionym w sprawie ustaleniom. Kwestionują sferę faktów, wyprowadzonych w oparciu o zgromadzone w sprawie dowody, tym samym ponownie kierują zarzuty pod adresem sądu pierwszej instancji, a nie instancji drugiej. To zaś, co wymaga powtórnego podkreślenia, jest sprzeczne z wymogiem przewidzianym w przepisie art. 519 k.p.k. Odnosi się to również do podniesionych przez obrońcę skazanego Grzegorza R. w uzasadnieniu kasacji okoliczności wyłączających winę, określonych w przepisach art. 28 § 1 k.k. (error facti) i art. 30 k.k. (error iuris) - (vide: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 31 sierpnia 2006r., IV KK 274/06, OSNwSK 2006/1/1649). Na marginesie należy podnieść, że ustawowe znamię, stanowiące skutek przestępstwa oszustwa, określonego w art. 286 § 1 k.k., wypełnione zostaje wtedy, gdy sprawca, działając w sposób opisany w tym przepisie doprowadza inną osobę do rozporządzenia mieniem, które jest niekorzystne z punktu widzenia interesów tej osoby lub innej osoby pokrzywdzonej. Powstanie szkody w mieniu nie jest jednak warunkiem koniecznym do przyjęcia, że doszło do niekorzystnego rozporządzenia mieniem. Przestępstwo oszustwa popełnione zostało w chwili, gdy pokrzywdzony Bank dokonał rozporządzenia swoim mieniem, a więc postawił środki pieniężne do faktycznej dyspozycji skazanych. Skarżący przedstawiając argumenty w skardze kasacyjnej wydają się mylić to znamię z faktycznym - materialnym - „przychodem” odniesionym z przestępstwa. Do skutku przestępstwa oszustwa nie należy faktyczne osiągnięcie przez sprawcę korzyści majątkowej w wyniku niekorzystnego rozporządzenia mieniem (vide: T. Oczkowski, „System Prawa Karnego”, Tom 9, „Przestępstwa przeciwko mieniu i gospodarcze”, Warszawa 2011, § 14 - „Niekorzystne rozporządzenie mieniem jako skutek przestępstwa oszustwa”, s. 138 i n.; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 listopada 2009r., III KK 138/09, Lex nr 553880 oraz wyrok z dnia 13 stycznia 2010r., II KK 150/09, Biul. PK 2010/2/6-9).

W zakresie przyjęcia po stronie skazanych zamiaru kierunkowego, niezbędnego dla realizacji znamion podmiotowych przestępstwa oszustwa stypizowanego w art. 286 § 1 k.k., rozważono kompleksowo całe spectrum okoliczności związanych z zachowaniem Stanisława R. i Grzegorza R. Do tych okoliczności należały udowodnione zgodnie z regułami prawa dowodowego fakty takie, jak między innymi:

- wprowadzanie w błąd banku co do wkładu własnego w zawartej transakcji, które to zdarzenie gospodarcze w istocie nie miało miejsca;
- zaciąganie kolejnych zobowiązań majątkowych wiedząc, że wcześniej zawarte trwale nie zostaną spłacone;
- wprowadzanie w błąd pokrzywdzonej instytucji finansowej co do osoby właściciela przedmiotu przewłaszczenia;
- zaciąganie kredytów przy istniejących zadłużeniach spółki z tytułu danin publicznych;
- wystawianie dokumentów handlowych z nierzetelnymi danymi;
- zawieranie czynności prawnych bez zgody banku, skutkujących powstaniem kolejnych obciążeń finansowych spółki;
- niewykonywanie obowiązków wynikających z umowy kredytowej, jak przykładowo zaniechanie przelewu cesji z umowy ubezpieczeniowej;
- zaprzestanie spłat nawet odsetek od zaciągniętego kredytu;
- przerzucanie odpowiedzialności za brak wywiązywania się z zawartych umów na inne podmioty.

Wbrew twierdzeniu obrońców skazanego Stanisława R. z treści obowiązujących przepisów prawa, powołanych przez sądy orzekające w sprawie, wynikało nie tylko prawo, ale i obowiązek zgłoszenia wniosku o upadłość. Stylizacja przepisu art. 4 Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934r. Prawo upadłościowe (Dz. U. 2000.94.1037 ze zm.) może sugerować, że chodzi jedynie o uprawnienie żądania ogłoszenia upadłości, gdyż użyto tam sformułowań: „Ogłoszenia upadłości może żądać dłużnik, jak również każdy z jego wierzycieli.” (§ 1), „Żądanie to, oprócz wierzycieli, mogą zgłosić (...)” (§ 2). Jednakże, zasadnie podkreśla się w doktrynie, że żądanie to, po stronie dłużnika, jest nie tylko jego uprawnieniem, ale i zarazem obowiązkiem. Ogłoszenie upadłości leży bowiem tak w interesie dłużnika, jak i jego wierzycieli (vide: S. Gurgul, „Prawo upadłościowe i układowe. Komentarz”, Warszawa 2000, t. 2 do art. 4, s. 37). Interes wierzycieli spółki prawa handlowego uzyskuje w świetle znamion analizowanego przepisu szczególny status, gdyż istotą postępowania upadłościowego jest stworzenie zabezpieczonego prawnymi ramami mechanizmu mającego na celu zachowanie możliwości zaspokojenia roszczeń wierzycieli takiej spółki w postępowaniu upadłościowym. Ratio legis przepisu art. 586 k.s.h. wyraża się w tym, że jest on instrumentem mającym na celu zagwarantowanie wypełniania przez zobowiązane podmioty realizacji obowiązków określonych w Prawie upadłościowym, których podstawowym celem jest zabezpieczenie interesów podmiotów trzecich związanych na różne sposoby ze spółką handlową, której sytuacja gospodarcza grozi niewywiązaniem się ze wszystkich ciążących na niej zobowiązań. Zdarność do popełnienia przestępstwa określonego w art. 586 k.s.h. wynikająca z pełnienia funkcji członka zarządu trwa przez cały okres pełnienia przez daną osobę tej funkcji. Sposób określenia znamienia czynnościowego analizowanego przestępstwa jednoznacznie wskazuje, że przepis art. 586 k.s.h. statuuje tzw. właściwe przestępstwo z zaniechania. Zachowanie karalne wyczerpuje się w tym przypadku w niedopełnieniu obowiązku zgłoszenia wniosku o upadłość przedsiębiorcy, nie pozostając w żadnym związku z ewentualnymi konsekwencjami takiego zaniechania. Przepis art. 586 k.s.h. kryminalizuje wyłącznie sam fakt zaniechania wypełnienia obowiązku złożenia wniosku o upadłość w przewidzianym w Prawie upadłościowym terminie. Z punktu widzenia znamienia czynnościowego istotna jest jedynie kwalifikacja samego zaniechania, jakiego dopuszcza się sprawca, bowiem to właśnie w nim samym ustawodawca dopatruje się elementów szkodliwych dla spółki i jej wierzycieli. Ani szkoda, jako skutek zachowania sprawcy, ani też realne i konkretne niebezpieczeństwo powstania takiej szkody, jako konsekwencji zachowania sprawcy, nie zostały wymienione jako znamiona prze-

stępstwa z art. 586 k.s.h. Podkreślić należy, że znamię czynnościowe nie zostało przez ustawodawcę w żaden sposób uściślone w znamionach tego typu, brak jest też opisu określającego charakter niebezpieczeństwa, którego sprowadzenie przez zachowanie sprawcy stanowiłoby podstawę odpowiedzialności karnej oraz opisu charakteryzującego rodzaj niebezpieczeństwa lub wskazującego na sposoby jego sprowadzenia przez sprawcę. Wykonywanie wymagalnych zobowiązań jest obowiązkiem każdego dłużnika, natomiast brak ich realizacji rodzi negatywne konsekwencje w obrocie gospodarczym i z tego powodu stanowi podstawę wszczęcia postępowania upadłościowego. W konsekwencji należy przyjąć, że powstanie sytuacji, w której dłużnik zaprzestał wykonywania swoich wymagalnych zobowiązań, rodzi obowiązek zgłoszenia w sądzie wniosku o ogłoszenie upadłości, nawet jeśli nie znajduje się on w sytuacji, w której jego majątek nie wystarcza na zaspokojenie długów. Wskazana w art. 11 ust. 2 Prawa upadłościowego i naprawczego z dnia 28 lutego 2003r. (Dz. U. z 2009r., Nr 175, poz. 1361 ze zm. – zwane dalej pr.up.n.) podstawa ogłoszenia upadłości nawiązuje do znanej Prawu upadłościowemu z 1934r. formuły zawartej w art. 1 ust. 2 nakazującej ogłoszenie upadłości także wówczas, gdy majątek dłużnika nie wystarcza na zaspokojenie długów (określanej jako przesłanka nadmiernego zadłużenia). Na gruncie obecnie obowiązującego prawa przesłankę tę należy ustalać analogicznie, jak w okresie obowiązywania Prawa upadłościowego z 1934r. z uwzględnieniem szczególnej regulacji wyrażonej w art. 12 pr.up.n. Przesłanka określona w art. 11 ust. 2 w cytowanej ustawie z 2003r. polegająca na przewadze wartości zobowiązań ciążących na spółce nad wartością jej majątku ustalana jest w oparciu o rachunkową relację między aktywami a pasywami spółki. Przesłanka ta ma charakter obiektywny. Jej ustalenie związane jest przede wszystkim z kwestią bilansową, a więc zestawieniem aktywów i pasywów spółki. Prawo upadłościowe w odniesieniu do tej przesłanki oparte zostało na założeniu, że przewaga zobowiązań nad aktywami oznacza stan braku płynności finansowej i zagrożenia dla wierzycieli, ogłoszenie upadłości w tej sytuacji jest zgodne z interesem wierzycieli. Przepięstwo określone w art. 586 k.s.h. kryminalizuje każdy przypadek niezłożenia w określonym przez przepisy prawa terminie wniosku o upadłość. Oznacza to, że znamiona strony przedmiotowej analizowanego typu czynu zabronionego wypełnione zostają zarówno wówczas, gdy mimo wystąpienia obiektywnych przesłanek do złożenia wniosku o upadłość, zobowiązane osoby w ogóle nie dopełnią tego obowiązku, jak i wówczas, gdy obowiązek ten zostanie zrealizowany po upływie dwutygodniowego terminu określonego w przepisach prawa. Ze względu na funkcję strony intelektualnej zamiaru, która stanowi podstawę do rozpoznania przez sprawcę znaczenia popełnianego czynu oraz podjęcia stosownej decyzji co do przedsiębranego zachowania, elementy przedmiotowe aktualizujące obowiązek złożenia wniosku o upadłość, które powinny zostać uświadomione przez sprawcę, wywołują mogą trudności przy ustalaniu strony intelektualnej zamiaru. Płaszczyzna intelektualna zamiaru jest bowiem definiowana od strony negatywnej przez regulację dotyczącą błędu co do znamion typu czynu zabronionego wyrażoną w art. 28 § 1 k.k., do której odwołał się w kasacji obrońca skazanego Grzegorza R. W powyższej perspektywie na szczególne podkreślenie zasługuje reguła wyłączająca umyślność zachowania w przypadku braku świadomości jednego chociażby elementu składającego się na charakterystykę strony przedmiotowej czynu zabronionego. Odnosząc to twierdzenie do znamion przestępstwa z art. 586 k.s.h. podkreślić należy, że okolicznościami, które muszą znaleźć odzwierciedlenie w świadomości sprawcy, są określone obecnie w art. 11 oraz w art. 21 pr.up.n. (przesłanki złożenia wniosku o upadłość). Oznacza to, że niezbędne jest uświadomienie sobie przez sprawcę, że spółka znajduje się w stanie niewypłacalności lub też, że znajduje się w sytuacji, gdy jej zobowiązania przekroczyły wartość majątku. Ocena obu przewidzianych przesłanek związana jest z wieloma elementami dotyczącymi prowadzonej przez spółkę działalności gospodarczej, z którymi immanentnie związany jest spory ładunek niepewności oraz nieokreśloności. Stąd też członek zarządu (lub likwidator) dokonując analizy

sytuacji spółki pozostawać może w przeświadczeniu, że nie zachodzą przesłanki określone w Prawie upadłościowym i naprawczym dla złożenia wniosku o upadłość, zwłaszcza wówczas, gdy przeczy istnieniu wierzytelności lub jej wymagalności (vide: J. Giezek, P. Kardas, „Kodeks spółek handlowych. Komentarz”, Tom V, Warszawa 2004, s. 47 i n.). Sąd Okręgowy wyraźnie w pisemnych motywach wyroku podkreślił (s. 58), że Stanisław R., po odwołaniu go z funkcji prezesa spółki w dniu 31 stycznia 2002r. nadal był członkiem zarządu tej spółki kapitałowej i dlatego obarczały go obowiązki wynikające z treści art. 5 Prawa upadłościowego z 1934r., a nadto szczegółowo umotywowano przypisanie skazanemu spełnienia znamion omawianego przestępstwa w okresie przyjętym przez sąd meriti, wykazując w szczególności, że jako dopiero co odwołany prezes zarządu spółki „A.”, jak i Grzegorz R. w zakresie funkcjonowania spółki „R.”, niewątpliwie znali złą kondycję finansową tych podmiotów gospodarczych i nie negowali też istnienia zobowiązań, które zostały ustalone w toku procesu. Podkreślenia wymaga, że sąd pierwszej instancji dokonał prawnokarnego wartościowania czynów skazanych, przypisanych im w punktach 4 i 11 wyroku, z uwzględnieniem zmian prawnych jakie zaszły w prawie spółek kapitałowych w okresie poprzedzającym wydanie orzeczenia, a po dacie przypisanych występów, w tym treści przepisów art. 10 i 11 pr.up.n. – wskazując, że również w świetle obowiązujących na czas wyrokowania prawnych wymagań istniały przesłanki ogłoszenia upadłości wskazanych spółek i to zarówno dlatego, że spółki nie płaciły nawet odsetek od zaciągniętego w Banku (...) S. A. II Oddział w S. kredytu, jak i z powodu nadwyżki zobowiązań nad majątkiem tych spółek. Także czas popełnienia analizowanych czynów został prawidłowo określony. Przestępstwo z art. 586 k.s.h. jest przestępstwem trwałym. Czas popełnienia tego przestępstwa rozpoczyna się pierwszego dnia po upływie dwutygodniowego terminu od powstania warunków uzasadniających, według przepisów, upadłość spółki, a kończy z chwilą złożenia przez zobowiązanego wniosku o ogłoszenie upadłości spółki, ustania warunków uzasadniających upadłość spółki, bądź utraty przez sprawcę statusu osoby zobowiązanej do zgłoszenia takiego wniosku (vide: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 marca 2010r., IV KK 315/09, OSNKW 2010, z. 8, poz. 67).”

┌ ┌

1.2.7. **Prawomocne orzeczenie sądu lub innego uprawnionego organu państwa członkowskiego Unii Europejskiej kończące postępowanie co do tego samego czynu tej samej osoby jako negatywna przesłanka procesowa.**

przepisy: art. 114 § 3 k.k., art. 54 Konwencji Wykonawczej do Układu z Schengen
hasła:

Postanowienie z dnia 11 grudnia 2012 r., III KK 163/12

Teza:

Zgodnie z art. 114 § 3 k.k. w zw. z art. 54 Konwencji Wykonawczej z 19 czerwca 1990 r. do Układu z Schengen z 14 czerwca 1985 r. (Dz. Urz. UE L z 2000 r., poz. 19), wszczęciu i kontynuowaniu w Polsce postępowania karnego stoi na przeszkodzie prawomocne orzeczenie sądu lub innego uprawnionego organu państwa członkowskiego Unii Europejskiej kończące postępowanie co do tego samego czynu tej samej osoby, a więc wywołujące stan rzeczy osądzonej.

Z uzasadnienia:

„Prokurator Prokuratury Rejonowej w B., postanowieniem z 27 maja 2011 r., umorzył dochodzenie przeciwko Maciejowi P. podejrzanemu: 1) o to, że 24 grudnia 2005 r. w L. w Wielkiej Brytanii naraził Grażynę R. na bezpośrednie niebezpieczeństwo ciężkiego

uszczerbku na jej zdrowiu i spowodował średni uszczerbek na jej zdrowiu, to jest o czyn z art. 160 § 1 k.k. w zb z art. 157 § 1 k.k., wobec prawomocnego zakończenia postępowania karnego co do tego samego czynu tej samej osoby (art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k.); 2) o to, że w styczniu 2008 r. w B. groził Grażynie R. popełnieniem przestępstwa na jej szkodę i szkodę jej dzieci, co wzbudziło w pokrzywdzonej uzasadnioną obawę, że groźba będzie spełniona, to jest o czyn z art. 190 § 1 k.k., wobec braku danych dostatecznie uzasadniających podejrzenie popełnienia czynu (art. 17 § 1 pkt 1 k.p.k.). Sąd Rejonowy w B., po rozpoznaniu w dniu 2 listopada 2011 r. zażalenia pełnomocnika pokrzywdzonej, utrzymał w mocy prokuratorskie postanowienie o umorzeniu dochodzenia.

Kasację od prawomocnego postanowienia Sądu Rejonowego w B. złożył w całości na niekorzyść podejrzanego, w trybie określonym w art. 521 § 1 k.p.k., Prokurator Generalny, zarzucając rażące i mające istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenie art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k., polegające na zaniechaniu prawidłowej kontroli odwoławczej oraz rozważenia i ustosunkowania się do zarzutów zażaleniowych, w następstwie czego doszło do utrzymania w mocy rozstrzygnięć wydanych wbrew art. 114 § 1 k.k. w zw. z art. 54 Konwencji Wykonawczej z 19 czerwca 1990 r. do Układu z Schengen z 14 czerwca 1985 r. – Dz. Urz. UE L z 2000 r., poz. 19 (dalej: KWUS) oraz wbrew art. 297 § 1 pkt 1 i 4 k.p.k. W konsekwencji autor kasacji wniósł o uchYLENIE zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w B. do ponownego rozpoznania. Obecny na rozprawie kasacyjnej prokurator Prokuratury Generalnej podtrzymał stanowisko wyrażone w skardze kasacyjnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się zasadna.

Na wstępie odnotować trzeba, że do postępowania sądu, który rozpoznaje zażalenia na postanowienie o umorzeniu postępowania przygotowawczego lub odmowie jego wszczęcia, zastosowanie mają przepisy regulujące procedurę odwoławczą. Ranga postanowień sądowych w tej mierze jest taka, że wchodzi tu w grę unormowania przewidziane w art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k. Oznacza to, że sąd w trakcie rozpatrywania zażalenia na postanowienie o umorzeniu postępowania przygotowawczego obowiązany jest rozważyć wszystkie wnioski i zarzuty w nim wskazane, a w uzasadnieniu swego orzeczenia podać, dlaczego uznał je za zasadne albo niezasadne (zob. wyr. SN z 2 marca 2005 r., II KK 522/04, R-OSNKW 2005, poz. 481).

Tym powinnościom Sąd Rejonowy w B. nie sprostął: ani oceniając twierdzenia autora zażalenia o braku negatywnej przesłanki w postaci *ne bis in idem* (dot. czynu z 24 grudnia 2005 r.), ani oceniając pogląd pełnomocnika pokrzywdzonej o istnieniu tzw. faktycznej podstawy procesu (dot. zachowania ze stycznia 2008 r.).

Przechodząc do kwestii wywołującej największe kontrowersje, trzeba przypomnieć, że według art. 114 § 3 k.k. (po nowelizacji z 24 października 2008 r. – Dz. U. Nr 214, poz. 1344), zasada *ne bis in idem* zawarta w art. 54 KWUS, którą respektują wszystkie państwa członkowskie Unii Europejskiej, a więc i Wielka Brytania (ta od 1 stycznia 2005 r. z mocy decyzji Rady 2000/365/WE z dnia 29 maja 2000 r. dotyczącej wniosku Zjednoczonego Królestwa o zastosowanie wobec niego niektórych przepisów dorobku Schengen – Dz. Urz. L 131 z 1 czerwca 2000 r., s. 43), stosuje się nie tylko do prawomocnych orzeczeń sądów, ale również do innych organów państw obcych kończących postępowanie karne, jeżeli wynika to z wiążącej Polskę umowy międzynarodowej. Europejski Trybunał Sprawiedliwości w Luksemburgu, działający na mocy umowy międzynarodowej ratyfikowanej przez Rzeczpospolitą Polską, wielokrotnie poddawał interpretacji art. 54 KWUS, wyrażając m. in. zapatrywania, że: a) osoba, której proces zakończył się wydaniem prawomocnego wyroku na obszarze jednego państwa, nie może być ścigana na obszarze innego państwa za ten sam czyn, pod warunkiem że została nałożona i wykonana kara

lub jest ona w trakcie wykonywania, lub nie może być już wykonana na mocy przepisów prawnych skazującego państwa (zob. wyr. z 11 lutego 2003 r. w połączonych sprawach C – 187/01 i C – 385/01, Gözütok i Brügger, Zb. Orz. 2003, s. I – 1345); b) decyzja organu sądowego, która została podjęta bez rozstrzygnięcia merytorycznego w następstwie decyzji prokuratora o zaniechaniu dalszego ścigania karnego wyłącznie z powodu uprzedniego wszczęcia postępowania karnego w innym państwie członkowskim przeciwko temu samemu podejrzanemu o ten sam czyn, nie jest prawomocnym wyrokiem wydanym w odniesieniu do tej samej osoby w rozumieniu komentowanego przepisu (zob. wyr. z 10 marca 2005 r. w sprawie C – 469/03, Miraglia, Zb. Orz. 2005, s. I – 200); c) skutkuje zakazem *ne bis in idem* wydanie prawomocnego wyroku uniewinniającego oskarżonego z powodu braku wystarczających dowodów i przy zastosowaniu reguły *in dubio pro reo* (zob. wyr. z 28 września 2006 r. w sprawie C- 150/05, Van Straaten, Zb. Orz 2006, s. I – 9327); d) omawiany zakaz ponownego prowadzenia postępowania powstaje także wskutek umorzenia postępowania z powodu przedawnienia karalności czynu zabronionego (zob. wyr. z 28 września 2006 r. w sprawie C – 467/04, Gasparini, Zb. Orz., 2006, s. I – 9199); e) zasady *ne bis in idem* nie stosuje się do orzeczenia, którym organ umawiającego się państwa, po zbadaniu wniesionej do niego sprawy co do istoty, umorzył wszczęte postępowanie karne przed przedstawieniem zarzutów osobie podejrzanej o popełnienie przestępstwa, jeżeli takie orzeczenie o umorzeniu nie powoduje definitywnie wygaśnięcia prawa oskarżyciela publicznego do oskarżenia, a zatem nie stanowi w tym państwie przeszkody dla nowego postępowania karnego o te czyny (zob. wyr. z 22 grudnia 2008 r. w sprawie C – 491/07, Turanski, Zb. Orz. 2008, s. I – 11039). U podstaw przytoczonych judykatów legły w zasadniczej mierze cele integracyjne Unii Europejskiej, a więc utrzymanie i rozwijanie Unii jako przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, w której zagwarantowana jest swoboda przepływu osób. W polskim piśmiennictwie prawniczym przyjmuje się, że umorzenie postępowania przygotowawczego z powodu negatywnych przesłanek procesowych o charakterze materialnym, w tym na podstawie art. 17 § 1 pkt 1 k.p.k., skutkuje powstaniem zakazu *ne bis in idem* (zob. A. Sakowicz, Zasada *ne bis in idem* w prawie karnym w ujęciu paneuropejskim, Białystok 2011, s. 386 i n.; A. Lach, Glosa do wyr. TS z 22 grudnia 2008 r., C – 491/07, LEX/el 45/2012).

W podsumowaniu wolno stwierdzić: zgodnie z art. 114 § 3 k.k. w zw. z art. 54 Konwencji Wykonawczej z 19 czerwca 1990 r. do Układu z Schengen z 14 czerwca 1985 r. (Dz. Urz. UE L z 2000 r., poz. 19), wszczęciu i kontynuowaniu w Polsce postępowania karnego stoi na przeszkodzie prawomocne orzeczenie sądu lub innego uprawnionego organu państwa członkowskiego Unii Europejskiej kończące postępowanie co do tego samego czynu tej samej osoby, a więc wywołujące stan rzeczy osądzonej.

Wracając na grunt konkretnej sprawy, należało odnotować, że ze zgromadzonego materiału tak naprawdę nie wynika, co było powodem umorzenia postępowania przeciwko Maciejowi P. przez brytyjskiego prokuratora. W raporcie policyjnym skierowanym do prokuratora z jednej strony zauważa się, że „dowody nie dają wystarczającej podstawy dla uzyskania wyroku skazującego”, a z drugiej wyraźnie sugeruje się, że przyczyną zaprzestania ścigania powinno stać się opuszczenie Zjednoczonego Królestwa zarówno przez pokrzywdzoną, jak i podejrzanego (k. 337). Treść prokuratorskiej decyzji z dnia 7 czerwca 2006 r. o umorzeniu postępowania jest równie niejednoznaczna, skoro najpierw wskazuje się w niej na „względy dowodowe”, a dalej na „brak istotnych elementów prawnych” (k. 338). Niewątpliwie sprawa znajdowała się już w fazie *in personam*, o czym świadczy zatrzymanie podejrzanego oraz zgromadzenie podstawowych dowodów: uzyskanie dokumentacji medycznej oraz przesłuchanie pokrzywdzonej i podejrzanego. Można tylko przypuszczać, że przyczyną umorzenia postępowania przez brytyjskiego prokuratora była złożona i że kierował się on oportunizmem procesowym, uznając kontynuowanie procesu za niecelowe. Nie sposób wykluczyć, że prokurator Zjednoczonego Królestwa umorzył postępowanie głównie ze względu na wyjazd stron z Wielkiej Brytanii, a

więc z powodu ściśle formalnego, który w Polsce traktowany jest jako przyczyna zawieszenia postępowania.

W niniejszej sprawie autor pierwszoinstancyjnego postanowienia, rezygnując z korzystania z pomocy prawnej, założył, że decyzja brytyjskiego prokuratora wykreowała w Polsce zakaz *ne bis in idem*. Nad krytyką takiego podejścia zawartą w zażaleniu pełnomocnika pokrzywdzonej sąd odwoławczy przeszedł do porządku, mimo że konieczność poczynienia w tym zakresie jednoznacznych ustaleń jawiła się jako oczywista. Warto tu zacytować fragment wyroku we wspomnianej już wyżej sprawie Turanski (pkt 35): „W celu dokonania oceny, czy dane orzeczenie jest prawomocne w rozumieniu art. 54 KWUS, należy najpierw (...) ustalić, czy w prawie krajowym tego umawiającego się państwa, którego organy orzeczenie to wydały, jest ono uważane za prawomocne i wiążące, a także upewnić się, czy zapewnia ono w tym państwie ochronę wynikającą z zasady *ne bis in idem*”. Autor kasacji, choć trafnie wytknął organom pierwszej i drugiej instancji określone zaniedbania, sam jednak zaniechał uzyskania informacji, która mogłaby wydatnie przyspieszyć tok postępowania.

Brak prawidłowej reakcji sądu odwoławczego na ewidentne uchybienie organu *a quo*, który nie zwrócił się do właściwych władz Zjednoczonego Królestwa w trybie przewidzianym w art. 57 KWUS o udzielenie odpowiedzi na pytanie, czy takie postanowienie, jakie wydał w dniu 7 czerwca 2006 r. brytyjski prokurator, było w świetle brytyjskiego prawa prawomocne i wyłączało dopuszczalność dalszego prowadzenia ścigania i wniesienia aktu oskarżenia przeciwko danej osobie, stanowił rażące i mogące mieć istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenie prawa.

Utrzymując w mocy pierwszoinstancyjne postanowienie w części umarzającej dochodzenie na podstawie art. 17 § 1 pkt 1 k.p.k., sąd odwoławczy również jaskrawo obraził wskazane w kasacji przepisy, co mogło wywrzeć znaczący wpływ na treść orzeczenia. Sąd ten wręcz zignorował wywody autora zażalenia i to w sytuacji, gdy w aktach sprawy znajdowały się zeznania pokrzywdzonej i jej ojca, wskazujące na wystąpienie przesłanek z art. 190 § 1 k.k., oraz wyjaśnienia podejrzanego i relacje jego ojca, które przeczyły tej tezie, i gdy prokurator, który wydał pierwszoinstancyjne orzeczenie, nie dokonał jakiegokolwiek oceny tych środków dowodowych, choćby skrótovej. Prokurator ograniczył się do lakonicznego opisanie poszczególnych dowodów i do konstatacji, stanowiącej w gruncie rzeczy przytoczenie treści przepisu, że brak jest danych dostatecznie uzasadniających podejrzenie popełnienia przez Macieja P. przestępstwa groźby karalnej. Ani jednym słowem nie wypowiedział się na temat wiarygodności relacji przesłuchanych osób. Sam fakt występowania rozbieżnych dowodów skłonił prokuratora - jak można wnioskować z uzasadnienia jego postanowienia - do stwierdzenia, że „zachodzą wątpliwości co do zaistnienia zdarzenia”. Takie podejście, będące w gruncie rzeczy posłużeniem się w jakimś stopniu obcą nowoczesnym systemom prawnym zasadą legalnej oceny dowodów i opacznie rozumianą zasadą *in dubio pro reo*, musiało spotkać się ze strony instancji kasacyjnej ze zdecydowaną krytyką.

Dlatego Sąd Najwyższy uchylił kwestionowane postanowienie i przekazał sprawę Sądowi Rejonowemu w B. do ponownego rozpoznania (art. 537 § 2 k.p.k.). W ramach powtórnego procedowania, które będzie toczyć się przed prokuratorem, o ile sąd właściwy dostrzeże potrzebę unicestwienia orzeczenia pierwszoinstancyjnego (taka perspektywa rysuje się w istocie jako pożądana), przedstawione zapytania prawne i wskazania co do dalszego postępowania będą wiążące. W szczególności zajdzie konieczność wystąpienia z wnioskiem o pomoc prawną, którą w Zjednoczonym Królestwie wykonuje Organ Centralny do spraw Pomocy Prawnej; do niego zresztą był kierowany wcześniej opracowany w sprawie wniosek rekwizycyjny. Dopiero uzyskanie od wymienionego organu odpowiedzi pozwoli ustalić, czy postanowienie prokuratora brytyjskiego jest prawomocne i wyłącza dopuszczalność dalszego ścigania Macieja P. w Zjednoczonym Królestwie. To z ko-

lei stworzy przesłankę do oceny, czy podstawa brytyjskiego umorzenia postępowania skutkuje zakaz ne bis in idem w Polsce, i do wydania zgodnego z prawem rozstrzygnięcia.”

1.2.8. Warunki udzielenia zezwolenia na odbycie kary w systemie dozoru elektronicznego w wypadku wydania wyroku łącznego.

przepisy: art. 50 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o wykonywaniu kary pozbawienia wolności poza zakładem karnym w systemie dozoru elektronicznego (Dz. U. z 2010 r., Nr 142, poz. 960 ze zm.)

hasła: Postępowanie wykonawcze;

Postanowienie z dnia 11 grudnia 2012 r., III KK 174/12

Teza:

Sąd penitencjarny może udzielić zezwolenia na odbycie kary w systemie dozoru elektronicznego, tylko wówczas, gdy orzeczona kara pozbawienia wolności nie przekracza jednego roku i to niezależnie od tego, czy skazanemu wymierzono jedną karę czy też dwie lub więcej kar pozbawienia wolności niepodlegających łączeniu. W przypadku wydania wyroku łącznego, zgodnie z art. 50 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o wykonywaniu kary pozbawienia wolności poza zakładem karnym w systemie dozoru elektronicznego (Dz. U. z 2010 r., Nr 142, poz. 960 ze zm.) , niezbędnym warunkiem do udzielenia przez sąd takiego zezwolenia, jest również to, aby wymierzona kara łączna nie była wyższa od roku pozbawienia wolności

Z uzasadnienia:

„Warunki, od spełnienia których uzależnione jest odbywanie kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego, określa art. 6 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o wykonywaniu kary pozbawienia wolności poza zakładem karnym w systemie dozoru elektronicznego (Dz. U. z 2010, Nr 142, poz. 960). Stosownie do ust. 1 art. 6 tej ustawy, sąd penitencjarny, w przypadku spełnienia szczegółowo wymienionych w tym przepisie warunków podmiotowo-przedmiotowych, uprawniony jest do udzielenia zezwolenia na odbycie w systemie dozoru elektronicznego kary pozbawienia wolności nieprzekraczającej jednego roku. Przepis ten stosuje się odpowiednio, zgodnie z ust. 4 art. 6 (uprzednio, do dnia 4 lipca 2012 r., ust. 2 art. 6), do skazanego, któremu wymierzono dwie lub więcej niepodlegających łączeniu kar pozbawienia wolności, które skazany ma odbyć kolejno, nieprzekraczających w sumie jednego roku.

W świetle tych przepisów, sąd penitencjarny może udzielić zezwolenia na odbycie kary w systemie dozoru elektronicznego, tylko wówczas, gdy orzeczona kara pozbawienia wolności nie przekracza jednego roku i to niezależnie od tego, czy skazanemu wymierzono jedną karę czy też dwie lub więcej kar pozbawienia wolności niepodlegających łączeniu. W przypadku wydania wyroku łącznego, zgodnie z art. 50 ustawy, niezbędnym warunkiem do udzielenia przez sąd takiego zezwolenia, jest również to, aby wymierzona kara łączna nie była wyższa od roku pozbawienia wolności.

W niniejszej sprawie omawiany warunek co do wysokości orzeczonych kar pozbawienia wolności nie został spełniony.

Wskazać należy, że zarówno z treści protokołu posiedzenia Sądu Okręgowego w L. z dnia 21 listopad 2011 r., jak i wydanego w tym dniu postanowienia, zaskarżonego obecnie kasacją, wynika, że sąd dysponował dokumentami procesowymi niezbędnymi do wydania prawidłowego, merytorycznego orzeczenia. Z uzasadnienia postanowienia bowiem jednoznacznie wynika, że orzekający w sprawie Sąd posiadał wiedzę o wcześniejszym skazaniu Jerzego C. wyrokiem Sądu Rejonowego w Ł. z dnia 11 października 2006

nienie przez oskarżonego umyślnego i podobnego przestępstwa w ciągu 5 lat po odbyciu kary pozbawienia wolności.

Autor kasacji zasadnie kwestionuje stanowisko Sądu Okręgowego w K.

W realiach sprawy istotą zagadnienia jest ustalenie czasu popełnienia przestępstwa ciągłego oraz związanych z tym konsekwencji materialnoprawnych.

W myśl art. 6 § 1 k.k. czyn zabroniony uważa się za popełniony w czasie, w którym sprawca działał lub zaniechał działania, do którego był obowiązany.

Treść art. 12 k.k. wskazuje, że ustawodawca przyjął tzw. jednoczynową koncepcję przestępstwa ciągłego, której istota sprowadza się do stwierdzenia, że jest on jednym czynem zabronionym, niezależnie od ilości zachowań, które się nań składają.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalił się pogląd, że podstawą odpowiedzialności za czyn ciągły są wszystkie objęte znamieniem ciągłości zachowania, a granice wyznacza początek pierwszego i zakończenie ostatniego z zachowań (uchwała z dnia 21 listopada 2001 r., sygn. I KZP 29/01, OSNKW 2002, z. 1-2, poz. 2). Sąd Najwyższy konsekwentnie uznawał, że „czasem popełnienia czynu ciągłego jest okres od pierwszego zachowania składającego się na ten czyn do zakończenia ostatniego z nich” (wyrok z dnia 29 września 2009 r., sygn. III KK 105/09 i cyt. tam orzecznictwo – OSNKW 2009, z. 12, poz. 106). W odniesieniu do kwestii związanych z warunkami odpowiedzialności karnej dla określenia czasu popełnienia czynu ciągłego konieczne jest uwzględnienie całego czynu ciągłego - od chwili rozpoczęcia pierwszego do chwili zakończenia ostatniego zachowania.

W realiach niniejszej sprawy należy w pełni podzielić stanowisko zaprezentowane w wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 18 marca 2010 r., sygn. II AKa 320/09 (Lex nr 580840, Prok. i Pr. – wkł. 2010/11/12, OSAW 2010/3/178), iż „podjęcie przez sprawcę zachowań składających się na czyn ciągły przed upływem terminu pięcioletniego określonego w art. 64 § 1 k.k. (podobnie art. 64 § 2 k.k.) i kontynuowanie ich po upływie tego terminu przy spełnieniu pozostałych przesłanek wymienionych w art. 64 § 1 k.k. (art. 64 § 2 k.k.), uzasadnia przyjęcie popełnienia tego przestępstwa ciągłego w warunkach recydywy specjalnej z art. 64 § 1 k.k. (recydywy specjalnej wielokrotnej z art. 64 § 2 k.k.).

Jerzy S. skazany został wyrokiem Sądu Rejonowego w B. z dnia 29 maja 2001 r., sygn. akt II K (...), na karę 2 lat i 3 miesięcy pozbawienia wolności za przestępstwo popełnione w celu osiągnięcia korzyści majątkowej. Orzeczoną karę pozbawienia wolności w wymiarze przekraczającym 6 miesięcy odbył w trzech okresach, w tym ostatnią jej część w okresie od 8 marca 2003 r. do 9 grudnia 2003 r. Zaskarżonym wyrokiem Jerzy S. uznany został za winnego popełnienia występku z art. 56 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 12 k.k., popełnionego w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, a więc przestępstwa podobnego do tego, za które był już skazany. Przydanego mu przestępstwa dopuścił się w warunkach czynu ciągłego, poczynając od lipca 2008 r. Bezsporne jest zatem, że pierwszych zachowań składających się na czyn ciągły dopuścił się jeszcze przed upływem 5 lat po odbyciu w całości w dniu 9 grudnia 2003 r. kary powyżej 6 miesięcy pozbawienia wolności, zaś kontynuował je po upływie tego terminu.

Autor kasacji trafnie podnosi, że sąd odwoławczy w opisanych wyżej warunkach przyjął błędną wykładnię pojęcia czasu popełnienia czynu ciągłego w kontekście możliwości przypisania oskarżonemu popełnienia przestępstwa w warunkach recydywy specjalnej. Podzielając zasadność zarzutu rażącego naruszenia przepisów prawa materialnego i oczywistość wpływu tego naruszenia na treść wyroku, Sąd Najwyższy uchylił zaskarżony

wyrok i sprawę oskarżonego Jerzego S. przekazał do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w K. w postępowaniu odwoławczym.”

」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」
1.3. Orzecnictwo Izby Wojskowej Sądu Najwyższego

」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」
1.4. Zagadnienia prawne

」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」
1.4.1. Zagadnienie prawne przedstawione przez Sąd Okręgowy w Częstochowie, sygn. akt I KZP 25/12

Czy dla ustalenia właściwości rzeczowej sądu istotny jest stan prawny z czasu wniesienia aktu oskarżenia, wskazujący w przepisie art. 25 § 1 k.p.k. zbrodnie i enumeratywnie wymienione występki jako określone typy czynów zabronionych, do rozpoznania których właściwy jest sąd okręgowy czy też na etapie ustalenia właściwości rzeczowej sądu uwzględnia się zasadę określoną w przepisie art. 4 § 1 k.k.?

」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」
1.4.2. Zagadnienie prawne przedstawione przez Sąd Najwyższy, sygn. akt I KZP 26/12

Czy Sąd Najwyższy jest sądem rzeczowo właściwym, w rozumieniu art. 27 k.p.k. w związku z art. 466 § 2 k.p.k., do rozpoznania zażalenia na zarządzenie prezesa wydane w pierwszej instancji w sądzie okręgowym, odmawiające przyjęcia wniosku o doręczenie odpisu wyroku sądu odwoławczego z uzasadnieniem?

」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」 」
1.4.3. Zagadnienie prawne przedstawione przez Sąd Okręgowy w Białymstoku, sygn. akt I KZP 27/12

Czy udział obrońcy na posiedzeniu w przedmiocie dalszego stosowania środka zabezpieczającego (art. 204 § 1 k.k.w. w zw. z art. 22 § 1 k.k.w.) w przypadku obrony obligatoryjnej (art. 8 § 2 pkt 2 k.k.w.) jest obowiązkowy?

1.4.4. Zagadnienie prawne przedstawione przez Sąd Okręgowy w Zmościu, sygn. akt I KZP 1/13

Czy powaga rzeczy osądzonej o jakiej mowa w przepisie art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. zachodzi tylko wtedy, gdy w pierwszym prawomocnym wyroku sąd przyjmie w orzeczeniu, że zachodzą przesłanki z art. 12 k.k., czy też także wtedy, gdy sąd nie przyjmie konstrukcji czynu ciągłego, mimo, że zachodzą przesłanki do jego przyjęcia, zaś czyn będący przedmiotem rozpoznania w drugim postępowaniu zakwalifikowany z art. 12 k.k. został popełniony, częściowo w okresie ustalonym wcześniej prawomocnym wyrokiem skazującym?

┘ ┘ ┘ ┘ ┘ ┘ ┘ ┘ ┘ ┘ ┘ ┘ ┘ ┘ ┘

2. Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego dotyczące prawa karnego

┘ ┘ ┘ ┘ ┘ ┘ ┘ ┘ ┘ ┘ ┘ ┘ ┘ ┘ ┘

2.1. Wyroki i postanowienia Trybunału Konstytucyjnego

(źródło: www.trybunal.gov.pl)

┘ ┘ ┘ ┘ ┘ ┘ ┘ ┘ ┘ ┘ ┘ ┘ ┘ ┘ ┘

2.1.1. Niedopuszczalność przywrócenia terminu do wniesienia subsydnego aktu oskarżenia (K 18/10)

Kwestionowany przepis w zakresie, w jakim nie określa wymienionego w nim terminu do wniesienia subsydnego aktu oskarżenia jako terminu zawitego, jest zgodny z konstytucją.

8 stycznia 2013 r. o godz. 13.00 Trybunał Konstytucyjny rozpoznał wniosek Rzecznika Praw Obywatelskich dotyczący przywrócenia terminu do wniesienia subsydnego aktu oskarżenia.

Trybunał Konstytucyjny orzekł, że art. 55 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego w zakresie, w jakim nie określa wymienionego w nim terminu do wniesienia subsydnego aktu oskarżenia jako terminu zawitego, jest zgodny z art. 2 konstytucji. W pozostałym zakresie Trybunał umorzył postępowanie.

Zdania odrębne zgłosili sędziowie TK: Wojciech Hermeliński i Marek Zubik.

Zarzut Rzecznika Praw Obywatelskich odnosi się do jednego z warunków wniesienia subsydnego aktu oskarżenia, którym jest konieczność dochowania miesięcznego terminu od dnia doręczenia pokrzywdzonemu postanowienia o odmowie wszczęcia lub o umorzeniu postępowania. Z uwagi na prekluzyjny charakter tego terminu wniesienie subsydnego aktu oskarżenia z jego przekroczeniem - bez względu na przyczynę - pociąga za sobą utratę uprawnienia do skutecznego wniesienia aktu oskarżenia. Pokrzywdzony nie może żądać przywrócenia rozważanego terminu nawet wtedy, gdy nie był w stanie go dotrzymać z przyczyn od niego niezależnych.

Oceniając zarzut naruszenia zasady zaufania do państwa i stanowionego przez nie prawa przez art. 55 § 1 zdanie pierwsze k.p.k. Trybunał wzię pod uwagę, że w instytucji oskarżyciela subsydnego w grę wchodzi nie tylko interesy pokrzywdzonego, lecz także interes podejrzanego i konieczność zapewnienia odpowiedniej pozycji prokuratora, jaką gwarantuje mu kodeks postępowania karnego. Instytucja ta bowiem przełamuje wyłączność publicznych organów ścigania w zakresie przestępstw ściganych z oskarżenia publicznego.

2.2.3. Prawo przewozowe; penalizacja zachowania podróżnego, który w czasie kontroli biletów nie pozostał w miejscu przeprowadzenia kontroli do czasu przybycia Policji lub innych organów porządkowych (K 16/12)

Prokurator Generalny wniósł o zbadanie zgodności przepisów art. 87b ustawy z dnia 15 listopada 1984 roku - Prawo przewozowe w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 16 grudnia 2010 roku o publicznym transporcie zbiorowym przez to, że:

- odnosi się do każdego kontrolowanego podróżnego, a nie tylko podróżnego, który w czasie kontroli dokumentów przewozu osób lub bagażu, mimo braku odpowiedniego dokumentu przewozu, odmawia zapłacenia należności i okazania dokumentu, umożliwiającego stwierdzenie jego tożsamości,

- nakazuje, pod groźbą kary, podróżnemu pozostanie w miejscu przeprowadzania kontroli albo w innym miejscu wskazanym przez przewoźnika lub organizatora publicznego transportu zbiorowego albo osobę przez niego upoważnioną do czasu przybycia funkcjonariusza Policji lub innych organów porządkowych, niezależnie od tego, czy podróżny swoim działaniem zmierza bezpośrednio do uniemożliwienia zatrzymania go przez funkcjonariusza Policji lub innych uprawnionych służb porządkowych,

z art. 31 ust. 3 w związku z art. 41 ust. 1 Konstytucji RP

[Dokumenty w sprawie dostępne na stronie internetowej Trybunału](#)

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.4. Kontrola operacyjna (K 15/12 – połączona z K 28/12)

Prokurator Generalny wniósł o zbadanie zgodności:

- 1) art. 19 ust. 1 pkt 8 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 roku o Policji,
- 2) art. 9e ust. 1 pkt 7 ustawy z dnia 12 października 1990 roku o Straży Granicznej,
- 3) art. 36c ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o kontroli skarbowej (Dz. U. z 2011 r. Nr 41, poz. 214 ze zmianami),
- 4) art. 31 ust. 1 pkt 17 ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 roku o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych,
- 5) art. 31 ust. 1 w związku z art. 5 ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 9 czerwca 2006 roku o Służbie Kontrwywiadu Wojskowego oraz Służbie Wywiadu Wojskowego w zakresie, w jakim odnosi się do zwrotu: "a także innych ustawach i umowach międzynarodowych",
- 6) art. 31 ust. 1 w związku z art. 5 ust. 1 pkt 1 lit. g ustawy, o której mowa w pkt 5, w zakresie, w jakim odnosi się do zwrotu: "oraz innych [przestępstw] niż wymienione w lit. a - f, godzących w bezpieczeństwo potencjału obronnego państwa, SZ RP oraz jednostek organizacyjnych MON, a także państw, które zapewniają wzajemność",
- 7) art. 31 ust. 1 w związku z art. 5 ust. 1 pkt 9 ustawy, o której mowa w pkt 5

- z art. 2, art. 47, art. 49 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP oraz z art. 8 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 roku;

o zbadanie zgodności:

- 1) art. 20c ust. 1 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 roku o Policji w związku z art. 212 § 1 i § 2, art. 216 § 1 i § 2, art. 217 § 1, art. 221, art. 278 § 1 - 3 i § 5, art. 284 § 1 - 3, art. 288 § 1 i § 2 oraz art. 290 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 roku - Kodeks karny, z art. 45, art. 46 ust. 1, art. 49 i art. 49a ustawy z dnia 26 stycznia 1984 roku - Prawo prasowe, z art. 34 pkt 2, 3 i 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o wyrobach budowlanych, art. 33 ustawy z dnia 25 lutego 2011 roku o substancjach chemicznych i ich mieszaninach, art.

77 pkt 2, 2a i 3 ustawy z dnia 11 marca 2004 roku o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt i w związku z art. 52 pkt 2 i 4 ustawy z dnia 13 października 1995 roku - Prawo łowieckie - z art. 2, art. 47 i art. 49 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP oraz z art. 8 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 roku;

2) art. 10b ust. 1 ustawy z dnia 12 października 1990 roku o Straży Granicznej w związku z art. 212 § 1 i § 2, art. 216 § 1 i § 2, art. 217 § 1, art. 221, art. 278 § 1 - 3 i § 5, art. 284 § 1 - 3, art. 288 § 1 i § 2 oraz art. 290 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 roku - Kodeks karny, z art. 45, art. 46 ust. 1, art. 49 i art. 49a ustawy z dnia 26 stycznia 1984 roku - Prawo prasowe, z art. 34 pkt 2, 3 i 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o wyrobach budowlanych, art. 33 ustawy z dnia 25 lutego 2011 roku o substancjach chemicznych i ich mieszaninach, art. 77 pkt 2, 2a i 3 ustawy z dnia 11 marca 2004 roku o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt i w związku z art. 52 pkt 2 i 4 ustawy z dnia 13 października 1995 roku - Prawo łowieckie - z art. 2, art. 47 i art. 49 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP oraz z art. 8 Konwencji, o której mowa w pkt 1;

3) art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 roku o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych w związku z art. 212 § 1 i § 2, art. 216 § 1 i § 2, art. 217 § 1, art. 221, art. 278 § 1 - 3 i § 5, art. 284 § 1 - 3, art. 288 § 1 i § 2 oraz art. 290 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 roku - Kodeks karny, z art. 60 § 2 i § 3, art. 61 § 1, art. 62 § 1, § 3 i § 4, art. 80 § 1 i § 2, art. 93 § 2 i § 3, art. 95 § 1, art. 108 § 2 oraz art. 109 ustawy z dnia 10 września 1999 roku - Kodeks karny skarbowy, z art. 45, art. 46 ust. 1, art. 49 i art. 49a ustawy z dnia 26 stycznia 1984 roku - Prawo prasowe, z art. 34 pkt 2, 3 i 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o wyrobach budowlanych, art. 33 ustawy z dnia 25 lutego 2011 roku o substancjach chemicznych i ich mieszaninach, art. 77 pkt 2, 2a i 3 ustawy z dnia 11 marca 2004 roku o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt i w związku z art. 52 pkt 2 i 4 ustawy z dnia 13 października 1995 roku - Prawo łowieckie - z art. 2, art. 47 i art. 49 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP oraz z art. 8 Konwencji, o której mowa w pkt 1;

4) art. 36b ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 28 września 1991 roku o kontroli skarbowej w związku z art. 60 § 2 i § 3, art. 61 § 1, art. 62 § 1, § 3 i § 4, art. 80 § 1 i § 2, art. 93 § 2 i § 3, art. 95 § 1, art. 108 § 2 oraz art. 109 ustawy z dnia 10 września 1999 roku - Kodeks karny skarbowy - z art. 2, art. 47 i art. 49 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP oraz z art. 8 Konwencji, o której mowa w pkt 1;

5) art. 36b ust. 1 pkt 1 w związku z art. 2 ust. 1 pkt 12 ustawy z dnia 28 września 1991 roku o kontroli skarbowej, w związku z art. 85 § 4, art. 86 § 4, art. 87 § 4, art. 88 § 3, art. 89 § 3, art. 90 § 3, art. 91 § 4, art. 92 § 3, art. 94 § 3, art. 95 § 2 i art. 96 § 1 ustawy z dnia 10 września 1999 roku - Kodeks karny skarbowy oraz w związku z art. 100 ust. 1 i art. 101 ust. 1 ustawy z dnia 19 marca 2004 roku - Prawo celne - z art. 2, art. 47 i art. 49 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP oraz z art. 8 Konwencji, o której mowa w pkt 1;

art. 28 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 5 ust. 1 pkt 2 lit. a ustawy z dnia 24 maja 2002 roku o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu - w zakresie, w jakim odnosi się do zwrotu "i innych przestępstw godzących w bezpieczeństwo państwa" - z art. 2, art. 47 i art. 49 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP oraz z art. 8 Konwencji, o której mowa w pkt 1;

art. 28 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 5 ust. 1 pkt 2 lit. b oraz c, jak również pkt 5 ustawy, o której mowa w pkt 6 - z art. 2, art. 47 i art. 49 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP oraz z art. 8 Konwencji, o której mowa w pkt 1;

art. 32 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 5 ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 9 czerwca 2006 roku o Służbie Kontrwywiadu Wojskowego oraz Służbie Wywiadu Wojskowego (Dz. U. Nr 104, poz. 709 ze zmianami) - w zakresie, w jakim odnosi się do zwrotu: "a także innych ustawach i umowach międzynarodowych" - z art. 2, art. 47 i art. 49 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP oraz z art. 8 Konwencji, o której mowa w pkt 1;

art. 32 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 5 ust. 1 pkt 1 lit. g ustawy, o której mowa w pkt 8 - w zakresie, w jakim odnosi się do zwrotu: "oraz innych [przestępstw - wł.] niż wymienione w lit. a - f, godzących w bezpieczeństwo potencjału obronnego państwa, SZ RP oraz jednostek organizacyjnych MON, a także państw, które zapewniają wzajemność" - z art. 2, art. 47 i art. 49 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP oraz z art. 8 Konwencji, o której mowa w pkt 1;

art. 32 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 5 ust. 1 pkt 9 ustawy, o której mowa w pkt 8 - z art. 2, art. 47 i art. 49 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP oraz z art. 8 Konwencji, o której mowa w pkt 1;

11) art. 18 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2006 roku o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym w związku z art. 4, art. 12 ust. 3-6, art. 13 oraz art. 15 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997

roku o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne - z art. 2, art. 47 i art. 49 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP oraz z art. 8 Konwencji, o której mowa w pkt 1;

12) art. 18 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 2 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 9 czerwca 2006 roku o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym w związku z art. 8 ust. 1 i 3 oraz art. 10 ust. 1, 2, 5 i 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne, z art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 9 maja 1996 roku o wykonywaniu mandatu posła i senatora, z art. 87 § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 roku - Prawo o ustroju sądów powszechnych, z art. 38 ustawy z dnia 23 listopada 2002 roku o Sądzie Najwyższym, z art. 49a ust. 1 ustawy z dnia 20 czerwca 1985 roku o prokuraturze, z art. 24h ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym, z art. 25c ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym oraz w związku z art. 27c ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie województwa - z art. 2, art. 47 i art. 49 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP oraz z art. 8 Konwencji, o której mowa w pkt 1;

13) art. 18 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 2 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2006 roku o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym w związku z art. 1 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 21 czerwca 1990 roku o zwrocie korzyści uzyskanych niesłusznie kosztem Skarbu Państwa lub innych państwowych osób prawnych - z art. 2, art. 47 i art. 49 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP oraz z art. 8 Konwencji, o której mowa w pkt 1;

14) art. 18 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 2 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 9 czerwca 2006 roku o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym w związku z art. 200 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 roku - Prawo zamówień publicznych, z art. 46 ust. 1, art. 75 ust. 1 - 4 i art. 110 ust. 1 ustawy z dnia 2 lipca 2004 roku o swobodzie działalności gospodarczej oraz w związku z art. 3 ust. 1, art. 20a ust. 1 -3, art. 31 a, art. 36 ust. 1, art. 39 ust. 1 i art. 69e ustawy z dnia 30 sierpnia 1996 roku o komercjalizacji i prywatyzacji - z art. 2, art. 47 i art. 49 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP oraz z art. 8 Konwencji, o której mowa w pkt 1;

15) art. 18 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 2 ust. 1 pkt 6 i pkt 7 ustawy z dnia 9 czerwca 2006 roku o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym - z art. 2, art. 47 i art. 49 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP oraz z art. 8 Konwencji, o której mowa w pkt 1;

16) art. 75 d ust. 1 w związku z ust. 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o Służbie Celnej w związku z art. 108 § 2 i art. 109 ustawy z dnia 10 września 1999 roku -Kodeks karny skarbowy - z art. 2, art. 47 i art. 49 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP oraz z art. 8 Konwencji, o której mowa w pkt 1;

[Dokumenty w sprawie dostępne na stronie internetowej Trybunału](#)

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.5. Stosowanie środków przymusu bezpośredniego oraz użycie broni palnej lub psa służbowego przez funkcjonariuszy Służby Więziennej (K 11/12)

Prokurator Generalny wniósł o zbadanie zgodności:

1) przepis art. 22 ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 roku o Służbie Więziennej z art. 92 ust. 1 oraz z art. 41 ust. 1 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP;

2) przepisy § 2 ust. 2, § 3 ust. 1 i ust. 2 zdanie pierwsze, § 5 ust. 2, § 7, § 8 ust. 1, ust. 3 i ust. 4, § 9 ust. 1, § 10, § 11, § 12, § 13, § 14, § 17, § 18, 2 § 19, § 20, § 21, § 22, § 23 ust. 1 i ust. 3, § 24 oraz § 26 ust. 1, ust. 2 i ust. 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 lipca 2010 roku w sprawie stosowania środków przymusu bezpośredniego oraz użycia broni palnej lub psa służbowego przez funkcjonariuszy Służby Więziennej z art. 22 ustawy, o której mowa w pkt 1, jak również z art. 92 ust. 1 oraz z art. 41 ust. 1 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP.

[Dokumenty w sprawie dostępne na stronie internetowej Trybunału](#)

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.6. Konstytucyjność zwolnienia z wymogu odbycia aplikacji adwokackiej (K 6/12)

Naczelna Rada Adwokacka wniosła o zbadanie zgodności:

1) art. 66 ust. 1 pkt 4 lit. b i art. 66 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. – Prawo o advokaturze z art. 2 Konstytucji RP;

2) art. 66 ust. 1 pkt 4 lit. b i art. 66 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. – Prawo o advokaturze w zakresie, w jakim dotyczą osób wykonujących wymagające wiedzy prawniczej czynności bezpośrednio związane ze świadczeniem pomocy prawnej na podstawie umowy cywilnoprawnej, z art. 17 ust. 1 Konstytucji RP;

3) art. 68 ust. 3 pkt 5 i art. 78a ust. 4 pkt 6 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. – Prawo o advokaturze z art. 2 Konstytucji RP;

4) art. 66 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. – Prawo o advokaturze z art. 2 i art. 17 ust. 1 Konstytucji RP;

5) art. 77a, art. 78 ust. 1, 3, 4, 8, 9 i 15, art. 78d, art. 78e i art. 78h ustawy z dnia 26 maja 1982 r. – Prawo o advokaturze z art. 17 ust. 1 Konstytucji RP.

[Dokumenty w sprawie dostępne na stronie internetowej Trybunału](#)

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.7. Warunki i sposób użycia środków przymusu wobec nieletnich (K 3/12)

Prokurator Generalny wniósł zgodności o zbadanie zgodności o zbadanie zgodności art. 95c § 1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich w brzmieniu nadanym przez art. 205 pkt 20 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z art. 92 ust. 1 oraz z art. 41 ust. 1 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP.

[Dokumenty w sprawie dostępne na stronie internetowej Trybunału](#)

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.8. Odpowiedzialność karna funkcjonariusza publicznego (P 37/12)

Sąd Rejonowy w Lesznie wystąpił z pytaniem:

- czy art. 231 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 roku - Kodeks karny jest zgodny z art. 32 ust. 1 Konstytucji RP,

- czy art. 231 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 roku - Kodeks karny w zakresie brzmienia: "działa na szkodę interesu publicznego lub prywatnego" jest zgodny z art. 42 ust. 1 Konstytucji RP.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.9. Zarządzenie przez sąd obligatoryjnego wykonania kary warunkowo zawieszanej; przestępstwo popełnione z użyciem przemocy lub groźby bezprawnej wobec osoby najbliższej lub małoletniej (P 34/12)

Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Warszawie wystąpił z pytaniem czy:

1) art. 75 § 1a kodeksu karnego jest zgodny z art. 32 ust. 1 Konstytucji RP w związku z art. 2 Konstytucji RP oraz art. 31 ust. 3 Konstytucji RP,

2) art. 75 § 1a kodeksu karnego jest zgodny z art. 42 ust. 2 Konstytucji RP w związku z art. 42 ust. 3 Konstytucji RP i art. 42 ust. 1 Konstytucji RP w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP i art. 2 Konstytucji RP,

3) art. 75 § 1a kodeksu karnego z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP w związku z art. 2 Konstytucji RP i w związku z art. 42 ust. 1 Konstytucji RP.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.10. Brak regulacji trybu składania wniosków o zezwolenie na pociągnięcie do odpowiedzialności sędziów za złożenie niezgodnego z prawdą oświadczenia lustracyjnego; brak ustawowo określonych przesłanek wyrażenia zgody na pociągnięcie do odpowiedzialności (P 31/12)

Sąd Okręgowy w Gliwicach wystąpił z pytaniem: czy art. 80 ustawy z dnia 27 lipca 2001 roku - Prawo o ustroju sądów powszechnych w zakresie niezawierającym regulacji trybu składania wniosków o zezwolenie na pociągnięcie do odpowiedzialności sędziów za złożenie niezgodnego z prawdą oświadczenia lustracyjnego i ustawowo określonych przesłanek wyrażenia zgody na pociągnięcie do tejże odpowiedzialności, oraz art. 19 i art. 21 ustawy z dnia 18 października 2006 roku o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów w zakresie, w jakim do postępowania w przedmiocie odpowiedzialności karnej nie nakazują stosowania odpowiednio przepisu art. 80 ustawy z dnia 27 lipca 2001 roku - Prawo o ustroju sądów powszechnych w postępowaniu lustracyjnym - są zgodne z art. 2, art. 7 i art. 181 Konstytucji RP.

[Dokumenty w sprawie dostępne na stronie internetowej Trybunału](#)

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.11. Obowiązek złożenia oświadczenia lustracyjnego przez osobę, wobec której toczy się wszczęte wcześniej postępowanie lustracyjne (P 30/12)

Sąd Okręgowy w Gliwicach wystąpił z pytaniem: czy art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 2007 roku o zmianie ustawy o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów w zakresie, w jakim nakłada obowiązek złożenia oświadczenia lustracyjnego na osobę, wobec której toczy się wszczęte wcześniej postępowanie lustracyjne i nie przewiduje prawa tej osoby do odmowy złożenia takiego oświadczenia -jest zgodny z art. 2, art. 7, art. 31 ust. 3 i art. 42 ust. 2 Konstytucji RP.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.12. Wolność słowa; wolność badań naukowych; nieprecyzyjność zwrotów „nawołuje do nienawiści” oraz „inny totalitarny ustrój państwa” (SK 65/12)

W skardze konstytucyjnej wniesiono o zbadanie zgodności art. 256 Kodeksu karnego z:
 1) art. 42 ust. 1 w związku z art. 31 ust. 3 w związku z art. 2 Konstytucji RP w zakresie, w jakim operuje nieprecyzyjnymi zwrotami "nawołuje do nienawiści" oraz "inny totalitarny ustrój państwa";
 2) art. 54 ust. 1 i art. 73 w związku z art. 31 ust. 3 w związku z art. 2 Konstytucji RP, ponieważ operowanie przez ustawodawcę określeniami „nawołuje do nienawiści” oraz „inny totalitarny ustrój państwa” nie daje gwarancji jasnego i precyzyjnego określenia zakresu tego przepisu, stwarzając niebezpieczeństwo dla wolności słowa oraz wolności badań naukowych;

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.13. Postępowanie karne; pozbawienie strony realnego prawa do obrony i skutecznego środka odwoławczego (SK 54/12)

W skardze konstytucyjnej wniesiono o zbadanie zgodności art. 446 § 1 i 2 w związku z art. 96 § 1 i 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 roku - Kodeks postępowania karnego z art. 2, art. 32 ust. 1 w związku z art. 42 ust. 2 zd. 1., art. 45 ust. 1, art. 47, art. 52 ust. 2 i art. 64 ust. 2 Konstytucji RP.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.14. Karalność bezskutecznego podżegania do pomocnictwa w popełnieniu czynu zabronionego (SK 35/12)

W skardze konstytucyjnej wniesiono o zbadanie zgodności art. 13 § 1 i art. 18 § 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 roku - Kodeks karny z art. 2, art. 31 ust. 1 i 3 i art. 42 ust. 1 Konstytucji RP.

[Dokumenty w sprawie dostępne na stronie internetowej Trybunału](#)

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.15. Zaskarżenie postanowienia w sprawie kosztów procesu zasądzonych po raz pierwszy przez sąd odwoławczy (SK 33/12)

W skardze konstytucyjnej wniesiono o zbadanie zgodności art. 426 § 1 i 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 roku - Kodeks postępowania karnego w brzmieniu obowiązującym przed nowelizacją dokonaną przez ustawę z dnia 20 stycznia 2011 roku o zmianie ustawy - Kodeks postępowania karnego z art. 78 w związku z art. 176 ust. 1, art. 78 w związku z art. 45 ust. 1 oraz art. 78 w związku z art. 32 ust. 1 Konstytucji RP.

[Dokumenty w sprawie dostępne na stronie internetowej Trybunału](#)

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.16. Zasady ustanawiania kuratora celem wykonywania praw małoletniego pokrzywdzonego przestępstwem (SK 5/12)

W skardze konstytucyjnej wniesiono o zbadanie zgodności art. 51 § 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego w związku z art. 98 § 2 pkt 2 w związku z art. 98 § 3 w związku z art. 99 ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy z art. 45 ust. 1 w związku z art. 32 ust. 1; art. 47 w związku z art. 51 ust. 1 w związku z art. 31 ust. 3; art. 48 ust. 2; art. 72 ust. 1 i 3 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.17. Prawo do obrony; odmowa wyznaczenia obrońcy z urzędu; brak możliwości bezpośredniego zaskarżenia zarządzenia prezesa sądu (art. 81 § 1, art. 78 § 2 k.p.k.) (K 30/11)

Rzecznik Praw Obywatelskich wniósł o zbadanie zgodności:

1. Artykułu 81 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego w zakresie, w jakim nie przewiduje zaskarżenia zarządzenia prezesa sądu w przedmiocie odmowy wyznaczenia obrońcy z urzędu przez stronę, która złożyła wniosek w trybie art. 78 § 1 Kodeksu postępowania karnego – z art. 45 ust. 1 w związku z art. 42 ust. 2 Konstytucji RP i z art. 78 w związku z art. 176 ust. 1 Konstytucji RP.

2. Artykułu 78 § 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego w zakresie, w jakim nie przewiduje zaskarżenia postanowienia sądu w przedmiocie cofnięcia wyznaczenia obrońcy z urzędu – z art. 45 ust. 1 w związku z art. 42 ust. 2 Konstytucji RP i z art. 78 w związku z art. 176 ust. 1 Konstytucji RP.

[Dokumenty w sprawie dostępne na stronie internetowej Trybunału](#)

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.18. Określenie katalogu zbieranych danych o jednostce za pomocą środków technicznych w działaniach operacyjnych; zasady niszczenia pozyskanych danych (K 23/11 – połączona z K 34/11 i K 21/12)

Rzecznik Praw Obywatelskich wniósł o zbadanie zgodności:

1. art. 19 ust. 6 pkt 3 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji;
 2. art. 9e ust. 7 pkt 3 ustawy z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej;
 3. art. 36c ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o kontroli skarbowej;
 4. art. 31 ust. 7 pkt 3 ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych;
 5. art. 27 ust. 6 pkt 3 ustawy z dnia 24 maja 2002 r. o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu;
 6. art. 17 ust. 5 pkt 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2006 r. o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym;
 7. art. 31 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2006 r. o Służbie Kontrwywiadu Wojskowego oraz Służbie Wywiadu Wojskowego
- z art. 2 i art. 47 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP;

o zbadanie zgodności:

1) art. 20c ust. 1 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji, art. 10b ust. 1 ustawy z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej, art. 36b ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o kontroli skarbowej, art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych, art. 28 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 24 maja 2002 r. o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu, art. 18 ust. 1 pkt 1 ustawy o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym, art. 32 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2006 r. o Służbie Kontrwywiadu Wojskowego oraz Służbie Wywiadu Wojskowego z art. 49 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP oraz z art. 8 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności,

2) art. 36b ust. 5 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o kontroli skarbowej, art. 28 ustawy z dnia 24 maja 2002 r. o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu, art. 18 ustawy z dnia 9 czerwca 2006 r. o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym, art. 32 ustawy z dnia 9 czerwca 2006 r. o Służbie Kontrwywiadu Wojskowego oraz Służbie Wywiadu Wojskowego w zakresie w jakim, przepisy te zezwalając na pozyskiwanie danych, o których mowa w art. 180c i art. 180d ustawy z dnia 16 lipca 2004 r. – Prawo telekomunikacyjne nie przewidują zniszczenia tych spośród pozyskanych danych, które nie zawierają informacji mających znaczenie dla prowadzonego postępowania z art. 51 ust. 2 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP.

o zbadanie zgodności:

- 1) art. 75d ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o Służbie Celnej z art. 47 i art. 49 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP;
- 2) art. 75d ust. 5 ustawy wymienionej w pkt 1 z art. 51 ust. 4 Konstytucji RP;

[Dokumenty w sprawie dostępne na stronie internetowej Trybunału](#)

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.19. Prawo do korzystania z pomocy obrońcy na etapie czynności wyjaśniających; postępowanie w sprawach o wykroczenia (art. 4 k.p.s.w.) (K 19/11 – połączona z P 22/11)

Rzecznik Praw Obywatelskich wniósł o zbadanie zgodności art. 4 ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia – w zakresie, w jakim przepis ten pomija prawo do korzystania z obrońcy na etapie prowadzenia czynności wyjaśniających przez osoby, co do których istnieją uzasadnione podstawy do sporządzenia przeciwko nim wniosku o ukaranie – z art. 2 i art. 42 ust. 2 w związku z art. 31 ust. 3 i art. 32 ust. 1 Konstytucji RP oraz z art. 6 ust. 3 lit. c Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i podstawowych Wolności.

[Dokumenty w sprawie dostępne na stronie internetowej Trybunału](#)

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.20. Dopuszczalność prowadzenia postępowania o przestępstwo wypełniające także znamiona wykroczenia, po tym, gdy postępowanie o wykroczenie zostało prawomocnie zakończone (P 25/11; połączona z P 34/11)

Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi wystąpił z pytaniem: czy art. 17 § 1 pkt 7 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego w zakresie w jakim pomija to, że nie wszczyna się postępowania karnego, a wszczęte umarza, gdy postępowanie o wykroczenie co do tego samego czynu tej samej osoby, zostało wcześniej prawomocnie zakończone, jest zgodny z art. 2 Konstytucji RP, art. 4 ust. 1 Protokołu nr 7 do Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, art. 14 ust. 7 Międzynarodowego paktu Praw Obywatelskich i Politycznych?

[Dokumenty w sprawie dostępne na stronie internetowej Trybunału](#)

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.21. Odpowiedzialność karna i wykroczeniowa za ten sam czyn (art. 10 § 1 k.w.) (P 23/11)

Sąd Rejonowy w Grójcu wystąpił z pytaniem: czy art. 10 § 1 ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń w zakresie, w jakim dopuszcza stosowanie wobec tej samej osoby, za ten sam czyn, odpowiedzialność za przestępstwo i wykroczenie, jest zgodny z art. 2 Konstytucji RP, art. 4 ust. 1 Protokołu nr 7 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności oraz art. 14 ust. 7 Międzynarodowego Paktu Praw Obywatelskich i Politycznych otwartego do podpisu w Nowym Jorku dnia 19 grudnia 1966 r.?

[Dokumenty w sprawie dostępne na stronie internetowej Trybunału](#)

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.22. Obrót instrumentami finansowymi (P 11/11)

Sąd Rejonowy w Kielcach wystąpił z pytaniem: czy art. 183 ust. 1 i art. 39 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi jest zgodny z art. 42 ust. 1 i art. 2 Konstytucji RP?

[Dokumenty w sprawie dostępne na stronie internetowej Trybunału](#)

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.23. Obowiązek oskarżonego poddania się badaniom; zastosowanie środków przymusu, asysta przy badaniu (U 2/11)

Rzecznik Praw Obywatelskich wniósł o zbadanie zgodności

1) § 5 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 23 lutego 2005 r. w sprawie poddawania badaniom lub wykonywania czynności z udziałem oskarżonego oraz osoby podejrzanej z art. 74 § 4 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego, art. 22 ust. 2 ustawy z dnia 6 listopada 2008 r. o

prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta, art. 41 ust. 1, art. 47 w związku z art. 31 ust. 3 i art. 92 ust. 1 Konstytucji RP,

2) § 5 ust. 2, § 10 ust. 1 rozporządzenia wymienionego w pkt 1 w części zawierającej słowa "mimo zastosowania przymusu bezpośredniego," z art. 74 § 4 k. p. k., art. 41 ust. 1 i art. 92 ust. 1 Konstytucji RP.

[Dokumenty w sprawie dostępne na stronie internetowej Trybunału](#)

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.24. Działanie na szkodę spółki, *nullum crimen sine lege, nulla poena sine lege* (art. 585 § 1 k.s.h.) (SK 19/11)

W skardze kasacyjnej wniesiono o zbadanie zgodności art. 585 § 1 k.s.h. z art. 42 ust. 1 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP.

[Dokumenty w sprawie dostępne na stronie internetowej Trybunału](#)

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.25. Zasady udzielania świadczeń zdrowotnych skazanym odbywającym karę pozbawienia wolności (K 22/10)

Rzecznik Praw Obywatelskich wniósł o zbadanie zgodności art. 115 § 7 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy z art. 47 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP.

[Dokumenty w sprawie dostępne na stronie internetowej Trybunału](#)

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.26. Wykroczenia; zasady zmiany grzywny na pracę społecznie użyteczną (art. 25 § 1 i 2 k.w.) (P 16/10)

Sąd Rejonowy dla Krakowa-Krowodrzy w Krakowie wystąpił z pytaniem: czy art. 25 § 1 i § 2 k.w., w zakresie w jakim przewidują możliwość zamiany grzywny na pracę społecznie użyteczną, albo na areszt, jedynie jeśli jest to grzywna przekraczająca kwotę 500 złotych, jest zgodny z art. 2 oraz art. 32 ust. 1 Konstytucji RP.

[Dokumenty w sprawie dostępne na stronie internetowej Trybunału](#)

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.27. Brak możliwości wniesienia zażalenia na postanowienie sądu apelacyjnego oddalające wnioski o wznowienie postępowania (art. 547 § 1 k.p.k.) (SK 23/10)

W skardze kasacyjnej wniesiono o zbadanie zgodności art. 547 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego z art. 78 i art. 32 ust. 1 Konstytucji RP.

[Dokumenty w sprawie dostępne na stronie internetowej Trybunału](#)

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

3. Zmiany w prawie

(opr. dr Anna Błachnio-Parzych, członek Biura Studiów i Analiz SN)

Zmiany wchodzące w życie w styczniu i lutym 2013 r.

- **W dniu 1 stycznia 2013 r.** – ustawa z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności (Dz.U. 2010 Nr 217, poz. 1427 ze zm.)

Przepis art. 62 wymienionej ustawy uchylił art. 147 Kodeksu wykroczeń, który zawierał wykroczenie polegające na niedopełnieniu obowiązku meldunkowego.

Pełny tekst: <http://dziennikustaw.gov.pl/DU/2010/s/217/1427/1>

- **W dniu 1 stycznia 2013 r.** – ustawa z dnia 11 maja 2012 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U.2012.637)

Ustawa wprowadziła zmiany dotyczące ustawy o prokuraturze oraz ustawy Prawo o ustroju sądów powszechnych.

Pełny tekst: <http://dziennikustaw.gov.pl/DU/2012/637/1>

- **W dniu 1 stycznia 2013 r.** – ustawa z dnia 18 sierpnia 2011 r. o zmianie ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U.2011.203.1192)

Wymieniona ustawa wprowadziła wiele zmian do ustawy Prawo o ustroju sądów powszechnych, dotyczących m.in. organizacji sądów, samorządu sędziowskiego. Zawiera ona także nowelizację ustawy o Sądzie Najwyższym w zakresie warunków, jakie musi spełniać osoba ubiegająca się o stanowisko sędziego Sądu Najwyższego.

Pełny tekst: <http://dziennikustaw.gov.pl/DU/2011/s/203/1192/1USTAWA>

- **W dniu 1 stycznia 2013 r.** – ustawa z dnia 11 maja 2012 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2012, poz. 637)

Ustawa wprowadziła zmiany m.in. do art. 69 i 100 ustawy Prawo o ustroju sądów powszechnych, art. 30 ustawy o Sądzie Najwyższym, art. 24 i 62a ustawy o prokuraturze. Przepisy te dotyczą przejścia w stan spoczynku.

Pełny tekst: <http://dziennikustaw.gov.pl/DU/2012/637/1>

┘ ┘ ┘ ┘ ┘ ┘ ┘ ┘ ┘ ┘ ┘ ┘ ┘ ┘ ┘

5. Informacja międzynarodowa

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

5.1. Rada Europy

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

5.1.1. Orzecznictwo Europejskiego Trybunału Praw Człowieka

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

6. Przegląd książek i czasopism

(opr. dr Anna Błachnio-Parzych, członek Biura Studiów i Analiz SN)

6.1. Przegląd książek

- Dynamika procesu karnego. Podręcznik do konwersatoriów, A. Gerecka-Żołyńska, B. Janusz-Pohl, H. Paluszkiewicz, P. Libertowski, Sz. Stypuła, I. Zajac-Bange, M. Żbikowska, Wolters Kluwer, Warszawa 2012;
- Dyrektywy wykładni prawa karnego materialnego w judykaturze Sądu Najwyższego, K. Wiatrowski, C.H. Beck, Warszawa 2013;
- Kryminologia. Repetytorium, M. Iwański, A. Papierz, M. Stożek, K. Bułat, P. Czarniak; A. Gorzelak, K. Grabowski, M. Grzyb, P. Jakubek, J. Jodłowski, M. Małek, S. Młodawska-Mąsior, Wolters Kluwer, wydanie 3, Warszawa 2012;
- Oględziny. Aspekty procesowe i kryminalistyczne, K. Witkowska, Wolters Kluwer, Warszawa 2013;
- Prawo i postępowanie karne skarbowe, V. Konarska-Wrzosek, T. Oczkowski, J. Skorupka, Wolters Kluwer, wydanie 2, Warszawa 2012;
- Przestępstwo i wykroczenie przywłaszczenia w polskim prawie karnym, A. Sośnicka, Wolters Kluwer, Warszawa 2013;
- Przestępstwo wzięcia i przetrzymywania zakładnika. Aspekty prawne i kryminologiczne, - J. Kaczmarek, Wolters Kluwer, Warszawa 2013;
- Prawo karne. Kazusy z rozwiązaniami, I. Zwoliński, K. Kurowski, Wolters Kluwer, Warszawa 2012;

6.2. Przegląd czasopism

Europejski Przegląd Sądowy 2013 nr 1

- S. Buczma, R. Kierzyńska, Zapobieganie konfliktom jurysdykcyjnym i wzajemne uznawanie nieizolacyjnych środków zapobiegawczych - uwagi do nowelizacji kodeksu postępowania karnego z 31.08.2012 r.;

Europejski Przegląd Sądowy 2013 nr 2

- B. Nita-Światłowska, A. Światłowski, Odczytanie w postępowaniu karnym protokołu czynności dowodowej przeprowadzonej przed obcym organem;

Forum Prawnicze 2012 nr 6

- A. Bojańczyk, Zdanie odrębne w postępowaniu karnym;
- P. Wiliński, Przegląd orzecznictwa – prawo karne;

Orzecznictwo Sądów Polskich 2012 nr 9

- M. Klejnowska, Glosa do postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 22 marca 2012 r., V KZ 7/12;
- K. Dąbkiewicz, Glosa do postanowienia Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 11 grudnia 2009 r., II AKz 633/09;

Orzecznictwo Sądów Polskich 2013 nr 1

- J. Piórkowska-Flieger, Glosa do wyroku Sądu Najwyższego z dnia 23 lutego 2012 r., III KK 375/11;

Państwo i Prawo 2013 z. 1

- E. Czarny-Drożdżejko, Odpowiedzialność karna za ujawnienie i wykorzystanie informacji niejawnych;
- R.A. Stefański, Glosa do wyroku Sądu Najwyższego z dnia 13 czerwca 2012 r., II KK 302/11;

Paragraf na Drodze 2012 nr 12

- A. Skowron, Opinia biegłego. Uwagi o granicach opiniowania – okiem praktyka;
- L. K. Parzycki, Gdy dowód z DNA nie wystarcza;

Paragraf na Drodze 2013 nr 1

- P. Nowak, Wykładnia znamion □stan pod wpływem środka odurzającego□ oraz □stan po użyciu środka działającego podobnie do alkoholu□ w świetle konstytucyjnego wzorca kontroli;
- L.K. Paprzycki, Utrata przytomności przez kierowcę i emocje orzekającego sądu;

Przegląd Sądowy 2013 nr 1

- B. Nita-Światłowska, Zawieszenie postępowania przed sądem powszechnym w związku z postępowaniem w przedmiocie kontroli konstytucyjnej przed Trybunałem Konstytucyjnym – obligatoryjne czy fakultatywne?
- W. Jankowski, Nowe spojrzenie na obronę z urzędu;

- K. Siwek, Granice pojęcia „kara pozbawienia wolności” (uwagi na tle art. 77 § 2 k.k.);
- K. Dąbkiewicz, Odwołanie warunkowego zwolnienia. Glosa do postanowienia Sądu Najwyższego z 17 maja 2011 r. (III KK 92/11);
- B. Chojnacka-Kucharska, Bezprawne uzyskanie energii jako przestępstwo oszustwa. Glosa do postanowienia Sądu Najwyższego z 1 września 2010 r. (IV KK 73/10);

Prokuratura i Prawo 2012 nr 12

- B. Hołyst, J. Pomykała, Kryptografia grupowa i nowe wyzwania dla kryminalistyki komputerowej (część II), Dwugłós w sprawie odpowiedzialności za niesłuszne skazanie, niewątpliwie niesłuszne oskarżenie, przedstawienie zarzutów lub zastosowanie nieizolacyjnego środka zapobiegawczego;
- R.A. Stefański, Odpowiedzialność za niesłuszne skazanie, niewątpliwie niesłuszne oskarżenie, przedstawienie zarzutów lub zastosowanie nieizolacyjnego środka zapobiegawczego
- B. Mik, O potrzebie dodatkowego, szczególnego unormowania odpowiedzialności odszkodowawczej Skarbu Państwa za niesłuszne skazanie oraz niewątpliwie niesłuszne oskarżenie, przedstawienie zarzutów lub zastosowanie nieizolacyjnego środka zapobiegawczego
- Ł. Pohl, S. Czepita, Strona podmiotowa przestępstwa obrazy uczuć religijnych i jego formalny charakter;
- K. Postulski, Materialnoprawne aspekty odwołania warunkowego przedterminowego zwolnienia
- A. Ważny, Stosowanie instytucji warunkowego zawieszenia wykonania kary w wypadkach wyroków wydanych w trybie tzw. skazania bez rozprawy
- J. Gurgul, Całościowe wyobrażenie śledztwa
- B. Sygitt, Glosa do wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 28 stycznia 2011 r., sygn. II AKa 262/10 (dot. oceny stopnia szkodliwości społecznej);

Prokuratura i Prawo 2013 nr 1

- A. Herzog, Zbiór zasad etyki zawodowej prokuratorów;
- J. Misztal-Konecka, Właściwość sądu w sprawach składania przez prokuratora przedmiotów do depozytu sądowego
- Cz. P. Kłak, Ochrona tajemnicy notarialnej w polskim procesie karnym
- P. Kołodziejcki, Tajemnica zawodowa doradcy podatkowego w postępowaniu karnym
- K. Witkowska, Biegły w postępowaniu karnym
- M. Kucwaj, Niepoczytalność sprawcy jako podstawa umorzenia postępowania karnego
- D. Drajewicz, Postępowanie w przedmiocie listu żelaznego
- A. Golonka, Czyny zabronione a czyny nieuczciwej konkurencji
- K. Siwek, Kara nadzwyczajnie złagodzona za zbrodnie

- M. Przestrzelski, Glosa do postanowienia Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 11 sierpnia 2011 r., sygn. II AKz 537/11 (dot. ENA)
- M. Gałązka, Glosa do postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 27 września 2011 r., sygn. III KK 89/11 (dot. czasu przestępstwa ciągłego);